

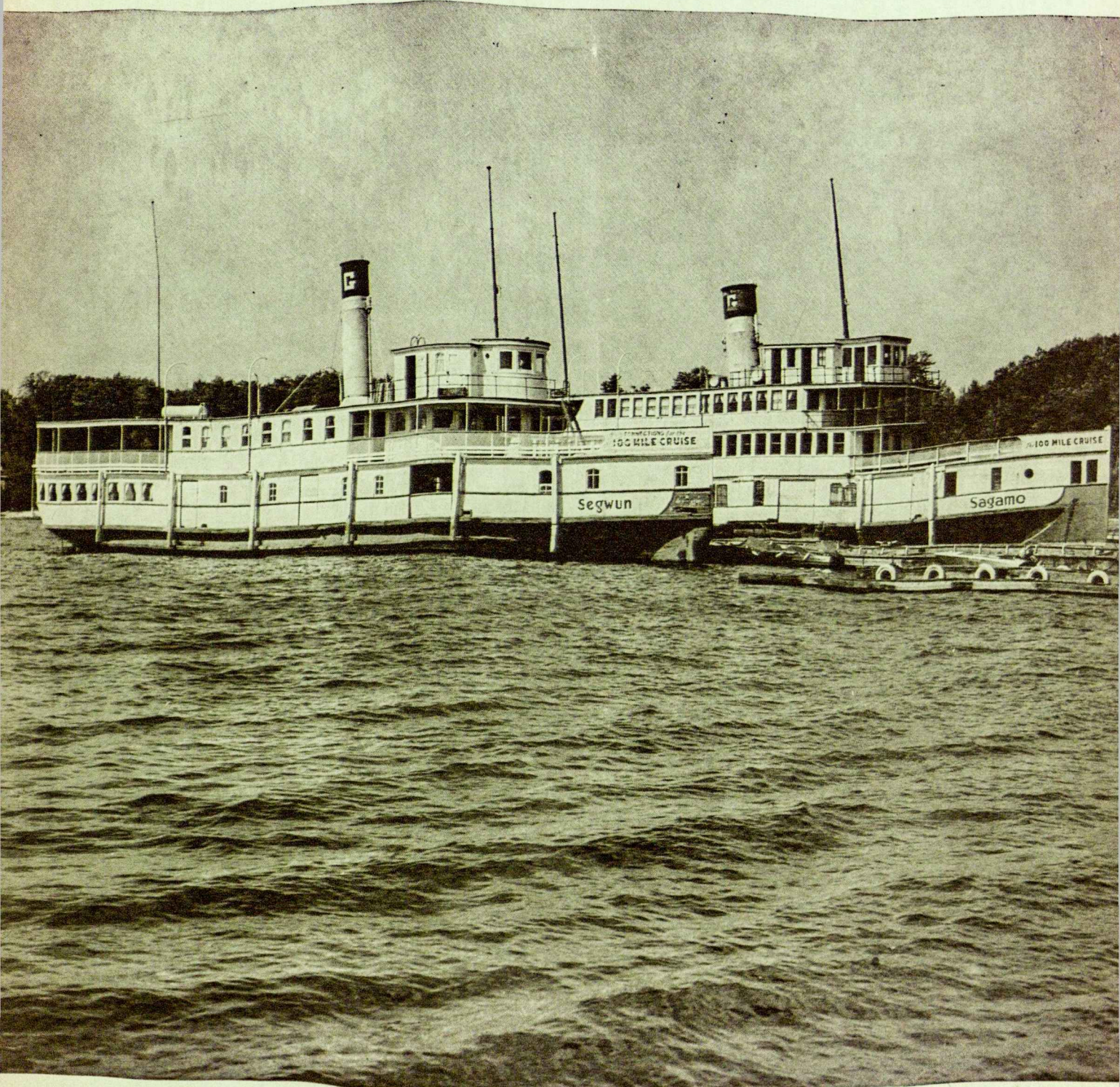

ATEITIS

1964

BALANDIS

Nr. 4

Šiame numeryje:

PARTIZANAS

DAUG ŽUVO, BET...

DIENA TIKRAI IŠAUŠ...

1911 — *Ateitis* — 1964

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1964

BALANDIS — APRIL

Nr. 4

TURINYS

Vertė D.V.K. — Kas liečia protavimo lavinimą	82	Kun. Aug. Steigvila, MIC — Židinys	98
Stefa Alšėnaitė — Daug žuvo, bet...	84	Mūsų žingsniai	100
Jurgis Bradūnas — Diena tikrai išauš	85	Vaclovas Čičiūnas — Didžiai mieli "Ateities" Red.	107
Romas Sakadolskis — Partizanas	87	SŪKURYS:	
Veronika Tijūnėlytė — Emocija (eilėraštis) .	89	A. Pakalniškis — Vasario Šešioliktoji	108
A. Andrušaitis — Skaitymo tikslas	90	Marius Sklajūnas — Pasizadu (eil.)	108
Liudas Dauknyš — Vėjas (eilėraštis)	93	Patrimpas Prapuolenis — Teisingumas laimi	109
Vienas iš studentų — Trys nauji kunigai mūsų tarpe	94	Zita Stirbytė — Išgarsėję "vabalai"	110
Pranys Alšėnas — Anuomet... Voroneže	96	Irena Jakševičiūtė — Joana Baez	110
Mirga Pakalniškytė — Matematika (eil.) . . .	97	Teresė Juškevičiūtė — Beatles	111
Julius tranaitis (eil.)	97	Juozas Broktonietis — Ten mūsų nemažai . . .	112

Šį numerį redagavo Rimanto Repšio kolektyvas.
Iliustravo A. Bičiūnas ir J. Gliozerytė

ATEITIS YRA MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Vyr. red.: Rimantas Repšys
Pad. red.: Romas Sakadolskis
Literatūra: Aušrelė Skirmuntaitė
Korespondencijos: Teresė Pautienūtė
Narė: Saulė Venclovaitytė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★

**LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH
MAGAZINE**

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Prenumerata metams \$5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams \$10.00
Subscription \$5.00 per year

Vyr. red.: Petras Kaufmanas
Pad. red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: Laima Bačinskaitė
Narys: Antanas Račas
Narė: Rita Jaraitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Second class postage paid at the
Chicago Post Office

Šių dienų žmonijai galima prisegti "apatijos ir pesimizmo" būdvardžius. Matoma ryški įtaka į lietuvių visuomenę iš Amerikos industrijos ir bendrai materializmo. Žmonės sprendžia apie visuomeninio darbo vertę grynai iš rezultatų (t. y. kaip greitai ir kaip gerai tie rezultatai yra patiriami).

Paklauskime savęs, ar čia tikras pasitenkinimas glūdi? Ne! Pirmaeilis pasitenkinimas slypi pripažinime to fakto, kad vertingas darbas yra dirbamas ne dėl garbės ar iš savanaudiškumo, bet iš pasiaukojimo. Tačiau nepateisinamas toks siauras pasiaukojimas, kad viskas kitas — kitos pareigos — pamirštama ir visas dėmesys yra sutelkiamas į dabartį, visai neatsižvelgiant į tolimesnę aplinką ar ateitį.

Tiktai antroje eilėje ieškokime pasitenkinimo iš rezultatų. Ar mes patirsime juos ar ne, yra nesvarbu. Svarbu, kad mes dirbame! Čia kaip tik yra pats pagrindas artimo meilės. Mes nenorime nuvertinti rezultatų, bei jų svarbos. Vis dėlto, tai yra mūsų darbo tikslas. Mes tik teigiame, kad darbas turi vykti nenukreipiant viso dėmesio į rezultatus, ir neleidžiant jiems dominuoti mūsų veiklos kryptyje. Pagalvokime kiek sklandesnė ir malonesnė būtų veikla, jeigu priimtume tokią sąvoką ir priėmę vykdytumėm ją.

Kas liečia protavimo lavinimą

LAISVAS VERTIMAS IŠ J. CARDINAL NEWMAN "THE IDEA OF A UNIVERSITY."

Mes dažnai sakome, kad gyvenime moderniam amžiui; mes konstatuojame, kad pasenusios mintys mums jau nebeaktualios. Tačiau šis straipsnis iliustruoja vieną mintį, kuri dar nepasenus, nors jau gan senokai surašyta. Gal būdai proto lavinimo keičiasi, bet pats faktas, kad proto prigimtis reikalauja lavinimo, nesikeičia. Taiigi, redakcija kviečia visus, ir senus ir jaunus, rimtai perskaityti šį vertimą.

Vertė D.V.K.

Aklasis

Kad parodytume reikalingumą sistematingo, išlaikyto protavimo žmogui, galima pasinaudoti štai šiuo pavyzdžiu, turinčiu analogišką ryšį su šia tema.. Paimkim atvejį aklo žmogaus, kuriam štai staiga buvo suteikta regėjimo dovana. Iš karto ji įsilieja begalinis skaičius pavidalų bei spalvų, ir iš karto matoma tik linijos bei spalvų tonai, be jokio sąryšio vienas su kitu, be jokio dėsningumo ar principiškumo, be paskirties ar turinio, tarytum, būtų išvirškščioji audeklo pusė. Tačiau palaipsniui, pasinaudojant pojūčiais, ištiesiant rankas, vaikstant tame labirinte, pripažįstant perspektyvos dėsnį, pamažu dasiprotėjant, pirmoji akies patirtis pataisoma, atstatomą. Ir, kas buvo raštu, staiga tampa peizažu, suprantamu kaip susidarančiu iš tam tikros erdvės ir kūnų, įvairiai išdėstytų joje, bei iš išdavų, kurios išplaukia iš šios sąrangos. Tad palaipsniui auga pažinimas daiktų bei jų ryšio vienas su kitu.

Šis pavyzdys pritaikomas kūnams, apčiuopiamai medžiagai; bet labai panaši situacija ir dvasinių-protinių apraiškų atveju. Čia taip pat yra begalės "daiktų", kurie prisistato tik ne akiai, bet protui. Tai yra visi tie minties objektai, kurie mūsų gyvenime bei iš bendravimo visuomenėje stojasi prieš mus, apie kuriuos girdime pasikalbėjimuose, skaitome knygose: ekonominiai, socialiniai, politiniai, bažnytiniai, literatūriniai klausimai; žmonės, jų darbai ar raštai; įvykiai, užsimojimai, įstatymai ir institucijos. Visa tai sudaro daug painesnį bei komplikuočiau pasaulį nei tą, kurį akis pažįsta, apie kurį tik ką buvo anksčiau kalbama.

Šioje sferoje daug sunkiau atskirti vieną "daiktą" nuo kito, bei rast sąryšį, kuris juos saisto, bei išmoks juos klasifikuoti, bei įstatyti į atitinkamus rėmus. Ta-

čiau, lygiai kaip yra teisu sakyti, kad įvairūs kūnai turi savo vietą peizaže, taip ir apraiškos, skirtos protiniam pažinimui, turi savo vidinę sąrangą bei sąryšį viena su kita. Šio sąryšio protas neturi galios sukurti, tačiau turi jį pripažinti prieš pasigirdamas, jog ką nors apčiuopias. Tačiau vėl, kai protas pirmą kart "pažvelgia" į šį miriadinį dvasinį-protinį pasaulį, jis yra tiek pat apstulbintas, kiek ir atvėsusios aklojo akys. Ir tik per ilgą įvairių apraiškų procesą bei vyksmą vidinė sąrangą darosi apčiuopiama ir tampa paskirta į savo vietą.

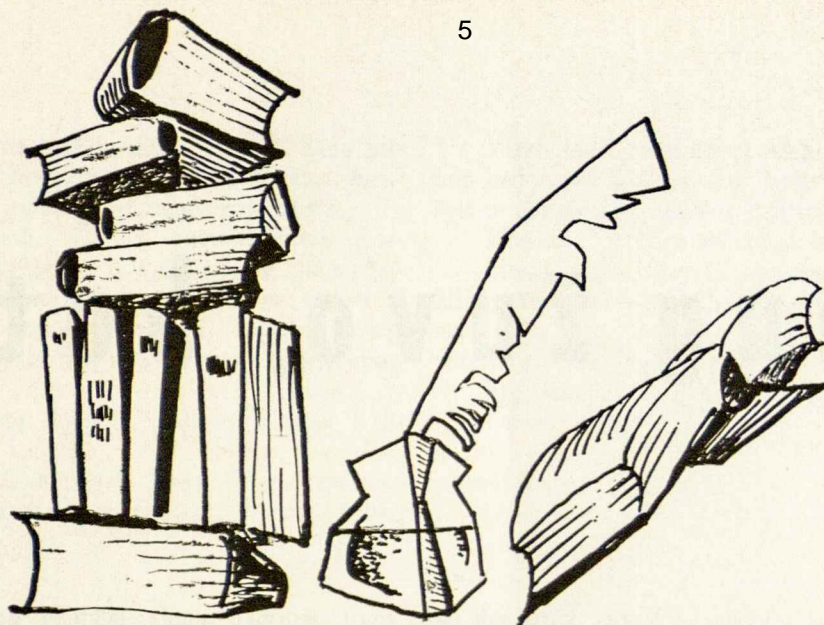
Mokykla ne mokykla

Mes augam nuo kūdikystės dienų; mūsų pažinimo galios atsiveria, tobulėja; mes išeiname į pasaulį, girdime, ką žmonės kalba, skaitome, ką jie spausdina, ir taip skęstam didelėj bangoj. Turime šiokią tokią nuovoką apie visus šiuos dalykus tik išgirdę, ką kiti turi pasakyti šiais klausimais. Tačiau ši nuovoka be galo neaiški, ir dar dažnai klaidinga. Jaunas žmogus, ypač todėl, kad yra jaunas, nuspalvina žmones ir daiktus, su kuriais susitinka jo paties pavasario naujumu, viltimi, bei dievina tą, ką turi sukūręs. Ambicijos žmogus, iš kitos pusės, težiūri į gyvenimą kaip į sceną, kurioj įsigyjama garbė. Poetas fantazuoja, keisdamas idealą į tikrovę. Tad štai įvairūs pavyzdžiai, įtaigoją reikalingumą protinio sistematingumo žmogui, jei pasiryžta suprast, apčiuopti "daiktus" tokiais, kokie jie yra savyje, jei jis nori išmokyti atskirti esmę nuo šešėlio.

Visi galime būti apkaltinti nuo tikrovės atitrūkusiais jausmais, grubiais sprendimais bei fantazavimu tol, kol neišmiklinsim savo proto galių.

Viso šito išdavoj

Viso šito išdavoj, kai išgirstame pasisakymus, liečiančius neįprastą temą, neturime pagrindo, bazės, ku-

ri mums duotų galios pasvert abi puses; nežinome, ką daryt; žiūrim šen, žiūrim ten, vaidindami, jog sveriam reikalą, formuojam nuomonę, tačiau tai darome, neturėdami galimybės jos susidaryt. Tas pats atsitinka kai stengiamės kalbėti apie tai. Išėina, arba kad akilai taikome, arba remiamės kito pasakytu žodžiu, kuris sužadino mūsų vaizduotę, ar, gal būt, esam patenkinti savimi su pačiu neaiškiausiu pasisakymu, nes štai galėjom ką nors pasakyti, ar parodyti savo sugebėjimus retoriškai. Mes, truputį suprastę, jog, pavyzdžiui, konstitucinės valstybės ir vergovės samprata nesutampa, kad yra ryšys tarp individo nusistatymo laisvės ir demokratijos, tarp Krikščionybės ir kultūros, mėginam tai įrodyt, tačiau mūsų argumentai aiškiausiai parodo, jog visai neapčiuopiam tų dalykų, apie kurių sąryšį vieno su kitu kalbame.

Prisiminkim, kiek ginčų esam girdėję, kurių galo nesimatė, ir vien dėl to, kad nei viena pusė nesuprato kitos. Žmogus, kuris yra atviras, pripažins savo nežinojimą, ir jei jis pravers burną, tai tik tikslu paklaust, ką šis ar tas reiškia; jis ieškos, o ne kategoriškai nutars, apspręs. Iš kitos pusės, jei jis niekad nėra bandęs ką suprast, atskirt ar apspręst, jis be jokių skrupulų griebsis aiškint, ir, galbūt, daugiausia kalbės tema, kuri jam naujausia, nežinomiausia. Štai kodėl yra tiek vienpusiškų, siauro akiračio bei aklo nusistatymo žmonių. Štai kodėl gabus žmogus turi pakeist savo galvosenos sąrangą sulaukęs viduramžio, turi pradėt gyvenimą iš naujo, nes ligi šiol jis akilai sekė partiją ar kokią grupę, vieton to, kad įsigytų tikrą išvalgą, kas liečia proto objekta.

Tad gražbilystė ar "idomumai" yra paskaitoj, įvairumas praktiškų ir patrauklių žinių bibliotekose, nors pagirtini savyje, ir reikalingi studentui jau išgilinusiame į savo darbą, niekad neatstos metodiškų gilių studijų. Jaunas žmogus, gyvo protavimo, neturėjęs sistingo lavinimosi, nedaug ko turi parodyti be krūvos sąvokų. Jis gali pakalbėti tiesa ar sofizmu, nes vienas gali atstoti kitą. Jis yra pasisavinęs krūvą doktrinų ir krūvą faktų, bet jie visi pabiri, nes jis neturi principų bazės, kuria galima vadovautis. Jis gali ištart žodį ar du apie tuziną mokslo šakų, bet ne tuziną žodžių apie kurią vieną iš jų. Ir, kai jis mėgina aiškiai užrašyti savo nuomonę apie kokį nors dalyką, ar užfiksuoti sa-

vo sampratą termino, jis palūžta, nustebeš savo nepasisekimu.

Visa šita — tai išjuokimas betkokio žinojimo ir yra rezultatas išklaustyčių gilių paskaitų, ar peržvelgimo recenzijų, periodikos ir kitos naudingos literatūros, kurie, būdama svarbūs savy, joku būdu nėra priemonė protiniam išsilavinimui. Nes, jei žmogus tik tiek teturi išsilavinimo, galimas daiktas, kad, keliems metams prabėgus, kai jis jau bus išsikalbėjęs, pavargęs ir jo paties temos jam nusibos. Jis užmirš visa, kas tik būtų buvę, ir jo protas bus toje pačioje padėty, kaip kad kai tik pradėjo jį lavinti.

Iš kitos pusės žiūrint

Tačiau, žvilgtelkim į klausimą iš kitos pusės, pavyzdžiui, į tai, kokio minties tikslumo pareikalauja vertimas svetimos kalbos į savą, ar dar daugiau, vertimas savos į kitą. Pažvelkim, kokį uždavinį turi atmintis bei vertinimo galia įsisąmoninant istorijos laikotarpį. Pasvarstykit, kiek proto aštrumo, tikslumo bei atsargumo pareikalauja išmokimas, o tuo labiau įrodymas definicijų. Arba kokią pratybą logiškam galvojimui teikia įvairi klasifikacija, kokią pratybą loginiam precyziškumui duoda supratimas bei perdavimas matematiško įrodymo, ar analizė, kiek galima tampresnė, kokios kalbos, ar eilėraščio kritika. Ir taip su visais mokslais — chemija, palyginamąja anatomija, gamtos mokslu, ar kas bebūtų, jei tikrai dalykas yra išstudijuojamas ir pasisavinamas tam tikrų sąlygų ribose.

Rezultate gaunamas protavimo suformavimas, tai yra, įprotis prie tvarkos, įstatymo bei sistemos, įprotis surišti kiekvieną naują trupinį su tuo, kas jau žinoma, pritaikyti vieną su kitu: toliau šis įprotis leidžia pasisavinimą tam tikrų principų, kurie yra minties centru, apie kuriuos visas mūsų žinojimas spiečiasi, auga.

Kai ši protavimo galia egzistuoja, istorija tampa apysaka, biografija — meilės aprašymu; oratoriai ir dienos periodika nebėra neklystą autoritetai; gražbilystė nebepakeičiama į turinį, nei aštrus pasisakymas bei spalvingas nusakymas tampa pakaitalas įrodymui.

Ši yra toji išvalgos galia dvasinėje, protinėje sferoje, kuri, kaip kad buvo minėta, yra surišta analogiškų ryšiu su ta galia, kurią turime, kad galėtume pasisavinti beribį linių bei spalvų skaičių, kurios įsiliesia į akis, kad galėtume pasverti kiekvienos vertę.

Daug žuvo, bet...

“Malonu mirti už tėvynę”... Vyras, kuris gali pasakyti šiuos žodžius, turi būti drąsus ir visiškai atsida-
vęs savajam kraštui. Jau daug lietuvių ištarė tuos žo-
džius, kovodami ir mirdami dėl savo tėvynės.

Vienas tokių atvejų buvo 1863 metai. Bet tokiais
įvykiais jau buvo nužymėtas ir ankstyvesnis lietuvių pra-
eities takas.

Minimo sukilimo metu Lietuva nešė sunkų rusų jai
uždėtą jungą. Po žiauriojo caro Nikalojaus I mirties
sostą paveldėjo Aleksandras II. Žmonės vylėsi, kad jis
nebus toks tironas, nes Lenkijai davė šokių tokių leng-
vatų. Po Krimo karo Rusijos prestižas užsienyje krito.
Aleksandras II, bijodamas naujo karo, 1856 m. išleido
amnestiją, kuri suteikė teisę grįžti iš užsienio 1831 m.
sukilimo dalyviams, o vėliau ir iš Sibiro. 1861 m. pa-
naikinama baudžiava. Valstiečių viltys išsilaisvinti su-
stiprėjo, ir tas vilts jau sunku buvo užgesinti. Žemės re-
formą dvarininkai trukdė, o kai kuriuose dvaruose bau-
džiava dar sustiprėjo. Bet daugėjo ir tokių dvarininkų,
kurie rėmė valstiečius.

Lietuva ir Lenkija ruošėsi sukilimui, kuris atrodė
neišvengiamas. Buvo užsienyje telkiami fondai, mezga-
mi ryšiai ginklams gauti. Krašte nuotaikai kelti buvo
rašomos ir dainuojamos patrijotinės dainos.

1861 m. Vilniuje prasidėjo demonstracijos. De-
monstrantai buvo brutaliai baudžiami, išlieta ir kraujo.
Neapykanta Rusijai vis didėjo.

1862 m. spalio 1 dieną savo veikimą pradėjo Cent-
rinis Tautinis Komitetas Varšuvoje. Ištrauka iš to Ko-
miteto atsišaukimo:

“Pagrindinės mintys, kurios veda šiandien Lenkiją
į sukilimą, yra pripažinimas valstiečių teisių jų dirba-
mai žemei, o kiekvienai tautai — laisvės pačiai spręsti
savo likimą... siekiame atstatyti Lenkiją su senomis sie-
nomis, palikdami jose gyvenančioms tautoms, t. y. lie-
tuvams ir rusėnams, visišką laisvę pasilikti sąjungoje
su Lenkija ar pagal savo valią tvarkytis... rūpinamės,
kad Lietuva ir Ukraina pradėtų sukilimą kartu su Len-
kija.”

1862 m. Lietuvoje pradėjo veikti Lietuvos Komite-
tas sukilimui rengti. Komitetui vadovavo V. Pšibilskis,
bet visko širdis buvo Kostas Kalinauskas. Jis tekalbėjo
apie Lietuvą, kaip atsiskyrusią ir nepriklausomą nuo
Lenkijos. To ir siekė.

Sukilimas, prasiveržęs 1863 m. Lenkijoje, tuoj per-
simetė į Lietuvą. Bet kraštas nebuvo dar parengtas. Lie-
tuvos dvarininkai, išsigandę Kalinausko radikalių pa-

žiūrų, išsirinko slaptą laikinąjį komitetą iš stambiųjų
prolenkiškų dvarininkų. Bet tų pačių metų birželio mėn.
Kalinauskas vėl paėmė vadovavimą į savo rankas. Jis
veikė savarankiškai nuo lenkų ir antspaudą užsakė be
lenkiškojo erelio.

“1861-1863 metai tai gražiausias laikas Lietuvoje,
suliepsnojęs pasiaukojimu ir tikros meilės liepsna” —
Taip rašė vienas amžininkas.

Rusijai tai sukėlė daug rūpesčių. Caras išleido am-
nestiją tiems, kurie padės mėnesio bėgyje ginklus. Bet
tas nepažadėjo.

Kovo mėn. sukilėlių kariuomenės vadu tapo Rusi-
jos vyriausiojo štabo karininkas, gabus ir patyręs karys,
Žigmantas Sierakauskas. Kai A. Oskierka, Lietuvos Ko-
miteto narys, nuvykęs į Peterburgą, paprašė jį vadovau-
ti, Sierakauskas atsakė: “Tuo tu man atneši mirties
sprendimą”.

Tuoj Sierakauskas atsirado Lietuvoje ir ėmėsi su-
kilimo planų vykdymo.

Bet pirmasis, viešai išėjęs prieš rusus, buvo kun.
A. Mackevičius. Po jo Klotas Koreva, kuris, rusams
jį pagavus ir šaudant Kaune, prašė neužišti akių, kad
galėtų mirti matydamas savo brangią tėvynę. Tuoj prie
sukilėlių prisidėjo istoriko T. Narbuto sūnus Liudvi-
kas. Jis pasižymėjo dideliu narsumu ir ištverme. Mirda-
mas su kulka krūtinėje pasakė tuos gražius žodžius, ku-
riuos pacitavau pradžioje: “Malonu mirti dėl tėvynės”.

Vysk. M. Valančius abejojo sukilimo pasisekimu,
bet, susitikęs valstiečių sukilėlių būrius, palaimindavo
juos.

Pirmosios kautynės, vadovaujant Sierakauskui, įvy-
ko prie Raguvos. Kun. Mackevičius su kryžium ran-
koj vedė dalgiais ginkluotus valstiečius. Gegužės mėn.
2 ir 3 dienomis įvykusios nelaimingos kautynės ties Bir-
žais sudavė lemiamą nelaimingą smūgį. Sierakauskas bu-
vo sužeistas, paimtas į nelaisvę. Rusų karininkas, žiū-
rėdamas į kautynėse žuvusius sukilėlius, pasakė: “Žiū-
rėkite, kiek daug tų nelaimingų čia guli.” O grandinėmis
sukaustytas Sierakauskas atsakė: “Tai nėra nelaimingie-
ji, tai Lietuvos sėkla, kuri ateityje pražydės baltais
laisvės žiedais.” Po sunkių kankinimų kalėjime Siera-
kauskas buvo pakartas.

Kun. Mackevičius vis dar puldinėjo rusus iš pasa-
lų. Bet atėjęs rudo labai vargino jo sukilėlius. Vieno
užpuolimo metu kun. Mackevičius buvo sužeistas, su di-
deliais skausmais pėsčias nuvarytas į Kauną ir čia Ka-
lėdų dieną pakartas. Pavieniai vadai partizaniniu bū-

du veikė dar atskirose vietose. Daug prie sukilimo prisidėjo ir moterys, būdamos žvalgais ar ryšininkais. Slaugė ligonius, padėjo parūpinti ir pagaminti maistą.

Sukilimui malšinti į Lietuvą buvo atsiųstas generalas Mykolas Muravjovas. Jį kaip žmogų charakterizuoja šie jo žodžiai carui: "Būdu ir įsitikinimu esu žiaurus, tad padarysiu kraujo dėmę Jūsų Šviesybės viešpatavime". Tai ir įvyko: tuoj visa Lietuva paplūdo kraujuje ir ašarose...

Iš sukilimo vadų ilgiausiai išsilaikė Kostas Kalinauskas. Uždarytas kalėjime, vietoj sukilėlių pavardžių, kurias rusai norėjo iš jo išgauti, įrašė: "Nepaisant viso teroro, Lietuva niekad nebus rusiška". Mirtis pasitiko jį vos 26 metų.

Vieni vadai paspruko į užsienį, kiti mirė miškuose nuo bado ir šalčio, dar kiti žudėsi. O kas galėjo surašyti ir išskaičiuoti sukilėlių valstiečių kančias ir mirtis... 1864 m. sukilimas jau visai buvo pasibaigęs.

Muravjovas gavo iš Aleksandro II padėkos reskriptą, kuriame tarp kitko jis rašė: "Muravjovo valdymas, kuris siaubo šurpu sukrėtė visą Europą, visiškai pateisino caro viltis..."

Istorikas A. Slivinskas sukilimą taip apibūdina: "Sukilimas pralaimėjo kovą, bet nepralaimėjo kovos už nepriklausomybę idėjos. Todėl 1863 m. kruvini lapai... visiems laikams pasiliks kilnūs ir garbingi".

Daug žuvo, bet... "Malonu mirti dėl tėvynės".

Stefa Alšėnaitė

D I E N A T I K R A I

I Š A U Š . . .

Jei kas iš mūsų rinkome ar teberenkame pašto ženklų kolekcijas, žinome, jog vertingiausi yra tie, kurie seniausi.

Taip yra ir su tautomis. Kiekviena didžiuojasi savo praeitim. Ir garbingesnė yra ta, kurios praeitis gilesnė, kurios istorija pilnesnė.

Mes, šiandien švęsdami keturiasdešimt šeštąsias savo Nepriklausomybės metines, galime taip pat pagrįstai didžiuotis savo tauta. Juk prieš keturiasdešimt šešis metus, 1918 m. vasario 16 dieną mūsų valstybė buvo ne įkurta, o tik atkurta. Atkurta po ilgų rusų okupacijos metų.

Gi mūsų valstybės įkūrimu reikia laikyti 1240 metus. Tada Lietuvos kunigaikštis Mindaugas subūrė atskiras Lietuvos kunigaikštijas po savo galinga valdžia ir įkūrė Lietuvos valstybę. Tai buvo daugiau, kaip prieš 700 metų. Pagalvokim — 700 metų! Tai ne juokai. Ir ar daugelis valstybių gali didžiuotis tokia savo istorija?

Tada, kai Mindaugui popiežius siuntė karališką vainiką ir kai 1253 metais jis buvo vainikuotas, kada Lietuvą žinojo ne tik Roma, bet ir visa Europa, šioje vietoje, kur dabar esame, tyvuliavo pelkės, o prie Michigano ežero gal klykavo negausios indėnų gaujelės. Čia buvo laukinis kraštas.

Amerikos istorija labai jauna. Bet užtai jie stengiasi ją kaip galėdami pildyti, nepraleisdami nė jokių

smulkmenų. Man teko būti kelis kartus Getysburge, kur vyko lemiameji pilietinio karo mūšiai. Kokia galybė ten paminklų, paminklinių lentų, įrašų — didžiausias laukų ir miško plotas paverstas ištisu muziejumi. Buvau ir Vašingtone, kur garsiesiems prezidentams, Linkolnui, Jefersonui ir kitiems, ne tik paminklinės koplyčios pastatytos, bet ir jų Gilesnės mintys sienose įrašytos.

Ir galvoju, jei taip smulkiai reikėtų pažinti mūsų tautos istoriją, tai pražilčiau.

Tačiau mes stabtelkim bent ties pačiais svarbiausiais mūsų istorijos momentais, kurių dauguma mums šviečia kaip perlai iš gilios praeities ir kelia pasididžiavimą, kad esame lietuviai.

Mindaugas, Gediminas — neužmirštami vardai. Po jų Algirdas ir Kęstutis. Juk ne kas kitas, o Algirdas savo kardu kirto tris kartus į Maskvos vartus. Į to paties Kremliaus, kuriame užsidaręs dabar tupi Kruščiovas. Kaip gerai būtų, kad į juos dar smogtų Amerikos atominė — užtektų ir vieno karto...

O Algirdas rusams tada įvarė daug baimės. Dar ilgus šimtmečius po to rusės motinos gąsdindavo savo nepaklusnius vaikus: "Nutilkit, o jei ne, atiduosiu lietuviui."

Gi Kęstutis sėkmingai gynė vakarinės Lietuvos sienas nuo kryžiuočių. Tai pavyzdys valdovo, kuris savo kraštą mylėjo labiau, kaip pats save.

Toliau Vytauto valdymo laikai. Ak, sakysit, ne kartok, viską žinom — ir Žalgirio mūšį, ir ką ten surengėm, ir žemėlapyje mokam parodyti to laiko Lietuvos valstybės ribas. Bet tik įsigilinkim. Lietuva tada buvo stipriausia valstybė. Ir rusų kunigaikščiai klupstį atiduodavo Vytautui savo miestų raktus — nedrįso tyčiotis ir erzinti, kaip dabar komunistai erzina Ameriką su Kuba, Gvatemalos baze ar Panama.

Vytauto laikai — Lietuvos žydėjimo laikai. Ir ne veltui 1430 m. Vytautui mirus Lietuva rauduoja:

Verk, tėviškėle, verk, Lietuva,
Jau nusileido saulė tava.
Ašaras lieki nuliūdime,
Tavo karalius guli grabė.

Aptemsta saulė danguje — aptemsta ir tautų istorijoje. Mūsų istorija pradėjo debesuotis nelaimingomis Jogailos vedybomis su lenkų karalaite Jadvyga ir tapimu lenkų karaliumi. Šis šilkinis ryšys taip ir pasmaugė Lietuvą. Kartais nuo jo buvo bandoma atsipalaiduoti, išsirenkant didįjį kunigaikštį be lenkų žinios, kaip tai buvo padaryta renkant Kazimierą (šventojo Kazimiero tėvą) ar Aleksandrą. Bet lenkai, nesugebėdami išsuauginti savųjų karalių, pasiskubindavo juos pripažinti ir Lenkijos karaliais ir vėl susipainiojame be išėties. Aleksandras buvo paskelbtas didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu 1492 metais. Ši data mums įdomi dar ir tuo, kad tais metais Kolumbas atrado Ameriką. Tais metais, kada mūsų valstybės istorija jau buvo nubangavus taip toli, šios šalies laukiniai išvydo pirmąjį europietį — Kolumbą.

O istorijos ratas sukosi pirmyn. Po Liublino unijos 1569 m. Lietuva, išnaudojama lenkų ir varginama karų, silpsta, kol 1795 metais kartu su Lenkija galutinai praranda nepriklausomybę. Jas pasidalina Austrija, Rusija ir Prūsija. Lietuva patenka ilgiam laikams rusų vergijon.

Anei rašto, anei druko
Mums turēt neduoda.
Tegul, sako, bus Lietuva
Ir tamsi ir juoda.

Tamsios, juodos ir surusintos Lietuvos norėjo okupantas, bet kantrus lietuvis išliko atsparus visokiems spaudimams. Jis dirbo savo žemelę, kalbėjo savo kalba, kūrė nuostabią tautosaką ir dainas, kuriomis šandien neatsistebi ir amerikiečiai. Lietuvės motinos išaugino tautos didvyrius, kurie mokėjo pasinaudoti po pirmojo pasaulinio karo rusų pralaimėjimu ir sugebėjo pasiskelbti laisvi. Tai buvo 1918 m. vasario 16. Tada Lietuvos Taryba su dr. Basanavičium priešakyje Vilniuje pasirašė Nepriklausomybės aktą.

Jauna, graži, pati savęs valdovė
Tautų eilėna stoji Lietuva.

Lengva šiandien mums apie tai kalbėti, bet nelengva buvo mūsų tėvukams visa tai įvykdyti. Reikėjo išvalyti kraštą nuo okupantų likučių, o kariuomenės, aprangos ir ginklų nebuvo. Ir ėjo savanoriais jaunuoliai ne ką vyresni už mus, ėjo į kovą, iš kurios —

vieni laisvi sugrižo,
antriems rankas pašovė,
tretiems ant lygaus lauko
mediniai kryžiai stovi.

(A. Miškinis)

Mūsų tėvai jau augo laisvoje Lietuvoje. Ir minėjo kiekvieną vasario 16 su didžiausiu džiaugsmu ir iškilėmis, kol iškilo visu baisumu antrasis pasaulinis karas, vėl atėmęs Lietuvai laisvę. Neminėsiu okupantų žiaurumo. Juos puikiai žinom iš savo tėvų pasakojimo. Mums tai skamba, kaip baisi pasaka. Bet tai buvo tikrai. Ar neateina ir dabar žinios iš pavergtos Lietuvos, kaip ten kenčia daugelio mūsų giminės. Mes esame laimingi, kad mūsų tėvai yra laisvėje ir mus čia globoja. Bet už tai turime jausti pareigą.

Dabar jaučiu, kaip ne vienas atsidūsta: "Na ir pradės seną giesmelę: būkim geri lietuviai, kalbėkim lietuviškai ir taip toliau. O tas — kalbėkim lietuviškai — gi jau per gerklę lenda!" Drąsesnieji gal net žvalgos į duris, ar neįmanoma pasprukti.

Bet palaukit ir bent šia proga pagalvokim. Kas gi mes esam? Lietuviai, taip. Ar mums atėjo kada į galvą, jog galėtume išsižadėti savo mamos? Leiskim, jei taip atsitiktų, jog milijonierė norėtų kurį mūsų įsūnytį, ar mes galėtume pasakyti: "Mama, tu mažiau turtinga, lik sveika, dabar mano mama bus jau ana. Esu tikras — nė vienas to nedarytume.

Kaip yra vienintelė motina ir niekas jos nepakeis, taip yra ir vienintelė tėvynė ir jos taip pat niekas neatstos.

Mes augame demokratiškame krašte, kur nelaikomi svetimais ir turime lygias teises. Už tai turime būt dėkingi ir šiam kraštui naudingi. Tai žino ir mūsų tėvai. Siunčia mus į mokyklas, kad tik mokytumės tos pačios anglų kalbos, jos istorijos ir kitų dalykų. Argi mums draudžia kalbėti angliškai? Štai čia šuo ir pakas, kaip sako patarlė. Mūsų pareiga išmokti **balansuoti**. Balansuoti taip, kad nenukentėtų antroji pusė. Jei per daug vartosime anglų kalbą, permažai kalbėsime lietuviškai. Permažai kalbėdami, pradėsime trukti žodžių, išsireiškimų. Tada darysis sunkiau ir sunkiau lietuviškai skaityti. Kai bus sunku, tai ir noro nebus. O neskaitydami knygų ir spaudos, kaip gi pažinsime savo tėvynę, kaip pajusime meilę jai? Gamta nemėgsta tuštumos. Tai žinom iš fizikos. Nemėgsta jos ir mūsų siela. Jei nepaliksime joje vietos savo tėvynės ilgesio liepsnai, užpildys ją tuštumą kiti dalykai. Tai aišku ir logiška, ar ne?

Mūsų tėvynė šiandien gyva, tik kenčianti. Ji laukia antros Vasario 16. Ir diena tikrai išauš, tik nežinom kada. O gal ir labai greit. Nė vienas tironas neviešpatavo amžinai. Nė viešpataus ir komunistai. O mums labai pravartu prisiminti tražiškai žuvusio prezidento Kenedžio žodžius: "Neklausk, ką tau gali duoti tavasis kraštas, bet pagalvok, ką tu gali duoti jam."

Jurgis Bradūnas

PARTIZANAS

Nakties tyloje pro sapnuojančių medžių lapuotas šakas skverbėsi skaidrus mėnuo, sklaidamas prieblandą aukštoje žolėje. Subraškėjo šaka, ir iš miško išlindo aukšta žmogysta. Staigiai pakilęs vėjas, lyg supykęs ant neprašyto svečio, pabudino medžių šakas, pranešdamas įsibrovėlio buvimą.

Paėjęs truputį, žmogus sėstelėjo ant papuvusio kelmo. Mėnulis nušvietė dar jauną jo veidą, išryškindamas jame liūdesį — kančią.. Jis atsigręžė į ten, iš kur buvo atėjęs, ir ilgai stebėjo tamsius ažuolus, lyg tikėdamas pamatyti ką išeinant. Bet aplinka liko rami. Sužibėjo nuvargusiose akyse ašaros, ir jis kukčiodamas paslėpė veidą rankose.

Jau buvo bebrėkštąs rytas, kai iš miško išslinko keletas ginkluotų vyrų. Pastebėję miegantį jaunuolį, jie tyliai, atsargiai priselino prie jo.

* * *

Kareiviai, ilgai varginę miestelio gyventojus klausimais apie gimnazisto Jono pabėgimą, pagaliau paliko juos ramybėje. Skurdus gyvenimas grįžo į seną vagą. Tik viena pirkelė miesto pakraštyje, paskendus tarp ažuolų ir liepų, liko pasikeitusi.

Senis Švarnis nekartą murmėjo po nosimi, taisydamas artėjančiai žiemai kampe pečiuką: "Kvailas bernas".

Išgirdusi tokius žodžius, Julija karštai užginčijo. Praeidama motina juodu pertraukė, pikta tardama vyrui:

"Palik ją, tėvai, neerzink".

O atsigręžus į dukterį, tarė:

"O tu šiuose namuose nemandrauk."

Senis nutilo, tik susiraukęs išėjo kieman ieškot daugiau plytalių, o Julija tyliai pravirko ir, šluostydama riedančias ašaras, išskubėjo savo kambarin.

* * *

"Žaibe, keisk sargybą!" įsakančiu balsu pasakė Saulius, pakilęs nuo išardytos rašomos mašinėlės. Jonas metė skutę bulves ir, pagriebęs šautuvą, pasinėrė

tarp medžių. Tris kartus sušvilpęs, surado Barsuką ir, tyliai pasveikinęs, perėmė jo vietą. Jis išsitiesė ant dar neišdžiūvusios žemės. Aukštai pakilus saulė žaidė pulke baltų debesų. Girdėjosi žvirblių čirškimas, pertraukiamas kartis nuo karto varnos kvarksėjimo. Jonas lengvai atsiduso ir linksmai nusišypsojo. Žaibas. Puikus vardas, jo paties išrinktas. Jis akyliai peržvelgė prieš akis bėgantį plentą ir pastebėjęs purviną balą, sugraibstė saujelę akmenų ir pradėjo jį taikyti. Jam prisiminė gimtoji sodyba, kai jis dar taip neseniai ten pat žaidė. Ir Julija. Vaikinas papurtė galvą ir stengėsi apie kita galvoti. Bet Julija stovėjo jam prieš akis, kupina meilės ir vilties. Jos ilgai, geltoni kaip auksas plaukai žėrėte žėrėjo saulėje, o mėlynos akys nekaltai spindėjo. Jonas piktai pakratė galvą ir, suradęs didesnę akmenį, sviedė jį į balą, nuvaikydamas besimaudančius žvirblius.

* * *

Julija pabudino saulės spinduliai, prasiskverbdami pro senojo ąžuolo tankias šakas. Ji pamažu apsivertė ant šono, stengdamosi atsiminti praėjusios nakties sapną. Jai užsimerkus, pasivaideno Jono veidas — neaiškus, mišlotas. Mergina sunkiai atsiduso. Kur jis dabar, ji statė sau klausimą.

Mergina vėl atsiduso ir, užsitraukus antklodę ant galvos, stengėsi snausti. Bet miegas neėmė. Lauke girdėjo tėvą triūsiantį kieme. Motina kažin ką niūniavo šluodama aslą. Mintys šukosi apie Joną, nepalikdamos jos ramybėje. Julija šoko iš lovos ir skubiai pradėjo rengtis.

* * *

Staugiantis vėjas, lyg įniršęs milžinas, sukosi medžių viršūnėse, draskydamas lapus nuo iškerojusių ąžuolų, ir nešė stambų lietu ištroškusiaj žemei. Žaibą, įstrižai perskrodusį debesuotą dangų ir nušvietusį šlapias palapines, sekė triukšmingas griaustinis, kuris sudrebino žemę.

Vienoje šių palapinių, menkoje žvakės šviesoje, matėsi suklaupusios šešios figūros.

Saulius, kantriai laukdamas griaustinio galo, užsirūkė papirosą ir, pasiūlęs pakelį bendrui, kalbėjo toliau:

“Taigi jūs per dvi dienas turite pasiekti Varnėnus. Barsukas su Žaibu”, keldamasis baigė vadas, “kaip žina apylinkes, vadovaus.”

Vyrai išsiskirstė. Jonas, pamažu pakilęs nuo šlapios žemės, pradare palapinės uždangą ir stebėjo smarkiai krintantį lietų. Tyliai priejęs Barsukas sustojo šalia jo. Dirstelėjęs Jono pusėn, jis nedrąsiai prabilo:

“Prieš pirmą uždavinį ir aš jo bijojau.”

Jonas paniekinančiai pažvelgė Barsukui į akis ir, susijuosęs lietpaltį, paliko palapinę, sparčiai nužingsniuodamas patvinusiu takeliu.

Lietus nesibaigė. Po kiek laiko nuo palapinių atsiskyryje dvi dešimtys ginkluotų vyrų. Vilkini lietpalčiais su pastatytom apikaklėm būrelis nubrido purvinom baltom ir molėtais takeliais Varnėnų link.

* * *

Saulė nespėjo pasislėpti didžiojo ąžuolo viršūnėje, kai kieme pasigirdo automobilio ūžimas ir rusiški bal-

sai. Motina, minkius tešlą, pakėlė išgąstingas akis į vyrą, kuriam iš burnos išsprūdo keiksmas. Atsikėlęs nuo stalo, jis buvo beeinąs prie durų, kai šios atsidarė ir pasirodė išdaviko Činskio aptukęs veidas. Švarnis piktai nusispjovė kampan. Atėjusis žengė vidun, sekamas keleto milinėmis vilkinčių kareivių, ir linksmai su ironija tarė:

“Na, seni, ar nenori priimti senąjį draugą savo tvarte?”

Anas neatsakė, tik smarkiau patraukė dantyse pypkę. Činkas nusikvatojo ir kumštėlėjęs šalia stovinčiam kareiviui kažin ką tarė rusiškai. Visi nusijuokė ir priartinę prie esančio stalo, susėdo.

* * *

Sutemus būrelis, pasidalines į penkias grupes, nuslinko miestelio link. Jonas ėjo lėtai, atsargiai, akyliai dairydamasis.

Pasiekus pamiškę, netoliese pasirodė apšviestais langais trobesys, iš kurio sklido garsus juokas ir pusgirčiai balsai. Grupelė, slapstydamasi už medžių, tyliai prie jo prislinko. Kieme girdėjosi vaikščiojantis kareivis. Pro langą matėsi įtūžęs senis su moterimi, saugojami ginkluoto kareivio. Pusgirtis vaikė jauną merginą aplink stalą, nuolat kliudomas klegančių kareivių. Jono akyse blykstelėjo neapykanta, bet jį sulaukė arti stovintis bendras.

Palikęs vieną iš būrelio prie lango, jis su likusiais priselino prie namo galo. Nuogas durtuvas blizgėjo mėnulio šviesoje. Jonas sugraibstė didoką akmenį ir numetė priešais save.

Pasigirdo kareivio žingsnis ir bematant pasirodė slenkantis sargybinis. Užpakalyje pasirodžiusi ranka pagriebė jį už sprando.

Atsitarė namelio durys, ir pasipylė taikli ugnis.

“Jonai!” sušuko džiaugsmingu balsu Julija, ir jaunieji puolė vienas kitam į glėbį. Motina iš džiaugsmo pravirko. Senis Švarnis sėdėjo atvira burna, netikėdamas savo akimis. Jono bendrai ėmė skubiai triūstis apie gulinius.

Lauke pasigirdo šūvis.

“Gesink šviesas!” riktėlėjo Jonas. Kambarys pasinėrė tamsoj. Buvo girdėti tik greitas alsavimas. Jis prišliaužė prie lango ir dirstelėjo laukan. Ramu. Skaidrus mėnulis krito ant jaunuolio įtemptų skruostų. Pasirodė ugnis, ir subyrėjo šalia langas. Jonas automatiškai pasilenkė. Šalia atsiradusi Julija išgąstingomis akimis pažvelgė į Joną. Jis ją stumtelėjo nuo savęs ir pašnibždomis pertraukė vėl įsigalėjusi tylą.

“Prie durų.” Jie greitai prislinko prie jų ir jas pravėrė. Šaltas vėjas įsiveržė vidun. Pamažu išsmukę laukan, pasileido bėgti. Pasigirdo automatas, ir Jonas krito ant šaltos žemės.

* * *

Nešvankus, dusinantis kvapas skverbėsi iš kalėjimo rūsio. Tylą pertraukė tik jaunos moters isteriškai skausmingas verksmas...

Romas Sakadolskis

EMOCIJA

Vienišumas, Ilgesys, Liūdnumas
Žiūrėk! Klausyk...

Kaip ritmingai lietus lyja:
dabar sėja, su manytum, sidabro pudra,
o ant žemės virpuliuoja balose,
kaip pats gyvasis sidabras...

Meliodija švelni, tyli.
Pati išvaizda negali būt linksmesnė,
net ir ta gražuolė našlaitėlė
kelia savo vargų aksomuotą galvelę
ir leidžiasi į glamonėjimą
šilto, švelnaus, pavasario lietaus.

Saulė už debesėlio pasislėpus,
pamačius tąją skaisčią meilę
išvyniojo dangaus spalvingą taką:
meilės džiaugsmo kelią...
o švelnus vėjelis pučia... jisai pučia,
dar vis lyja... lietus lyja...

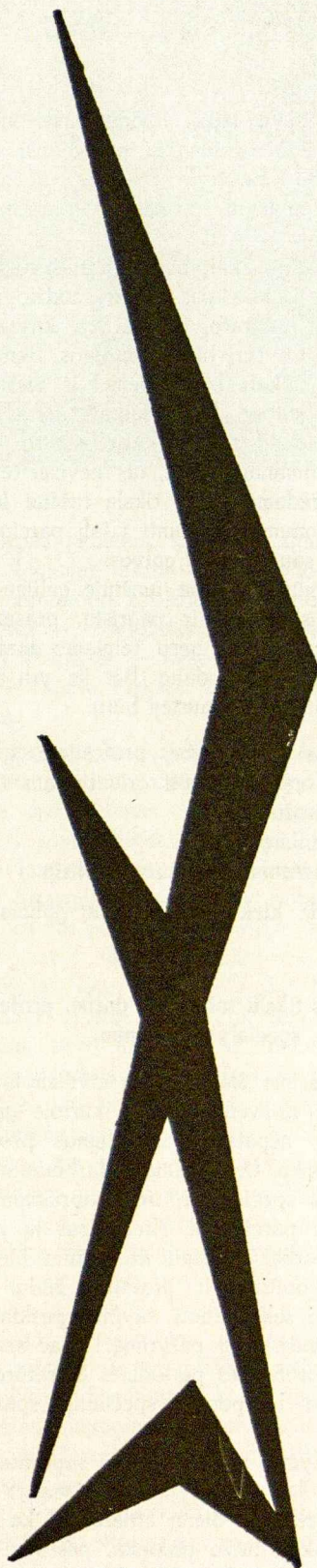
Ašaros,
didelės, sunkios ašaros
sunkiasi iš dangaus,
rieda nuo gatvės lempų, tamsių langų
ir plekstelėja garsiu — rods susprogstančios širdies garsu!

Tylu...
dar švelnus vėjelis pučia... jisai pučia...
Anksti rytmečio pūgoj
nuo našlaitės liūdinčių akių
varva sidabrinės, drebuliuojančios ašaros.
Tik saulutė vėl išlindus paguos našlaitės skaus-
/mą;
Švelniai nušluostys jai veidelį su savo spalvingu
/spindulėliu.

• • •

Ramybė, Džiaugsmas, Harmonija
*Drauge, ar ir tu matai šį dangų
su baltais debesėliais kaip pienuų pūkais?...
Ar į tolį žiūrint pastebi
svyruojančius laukus ramunių?
Ar jauti tą žemės ir dangaus vienybę
kai pasilenkęs
matai savo refleksiją, tarp debesų,
lietaus liūne?*

Veronika Tijunėlytė

Skaitymo tikslas

“Sunaudoki savo laiką lavindamasis kitų žmonių rašiniais. Tuo būdu tu lengvai pasisavinsi tą, dėl ko kiti sunkiai dirbo. Bevelyk žinojimą, ne turtus, nes pastarieji yra pereinami, pirmas yra amžinas” (Socrates).

Žmonės naudoja skaitymą įvairiems tikslams siekti. Visais laikais, nuo pat rašyto žodžio atsiradimo, žmonės žinojo ir suprato, kodėl yra knygos, kokios jos yra ir kodėl jos turi būti skaitomos. Skaitymo tikslas anais gerais laikais buvo vienas ir visiškai aiškus. Nevisai taip yra dabar. Mūsų laikais greta tikrų skaitytojų atsirado daug tokių, kurie skaityto neturėdami tikslo. Tai skaitomanai. Tiesa, tas nevisai teisinga, nes ir jie skaito, turėdami tikslą, tikslą tuščiai leisti laiką, gauti pigaus malonumo, nustumti į šalį pareigas ir, bendrai, nekvaršinti sau per daug galvos.

Tuo būdu mūsų XX-me amžiuje galime skirti beprasmi, betikslį skaitymą ir pagrįstą, prasmingą skaitymą. To pastarojo, t. y. gero, teigiamo skaitymo tikslų faktiškai nėra jau tiek daug. Bet jie yra aiškūs, paprasti, logiški. Patys svarbiausieji būtų:

1. Tobulintis savo darbe, profesijoje, specialybėje,
2. Gauti informaciją, būti orientuotam visame, kas mus daugiau ar mažiau liečia,
3. Savęs lavinimo tikslu,
4. Poilsio, malonumo, pramogos tikslu.

Trumpai apie kiekvieną tų tikslų galima būtų pasakyti štai ką:

1. Skaitymas tikslu tobulintis darbe, profesijoje specialybėje ir pan.

Vargu ar rasime šiais laikais civilizuoatame pasaulyje tokią darbą ar veikimo sritį, kurioje galima būtų sėkmingai veikti, nepaisant atitinkamos profesinės literatūros. Tas tinka tiek eiliniam darbininkui, tiek didiam tos srities specialistui, tiek paprastam vykdytojui, tiek aukštam pareigūnui. Kiekvienas jų pagal savo vietą, dirbamą darbą, daugiau ar mažiau bus reikalinga atitinkamų teoretinių ir praktinių žinių, duomenų; kiekvienas jų turi sekti, žinoti, savintis paskiausias naujoves, patobulinimus, kitų patyrimą. Ypač sunkoka būtų išsiversti be profesinės periodinės literatūros. O vienam kitam tenka kreiptis ir specialius spaudinius — knygas.

Tokio skaitymo reikalingumas suprantamas. Gyvenimas šuoliais lekia pirmyn, nei viena jo sritis nestovi vietoje. Kiekviena diena atneša vis ką nors naujo. Tas, kas vakar buvo tinkama, pastovu, rytoj jau nemoderniška, pasenę. Pasirodo kitos, geresnės mašinos, įrankiai, produktai, darbo metodai, sistemos. Prie to naujo reikia taikytis, jį savintis, su juo dirbti. Ar toks nepastovumas ir lėkimas pirmyn yra geras ar blogas daiktas, tai jau kitas klausimas, bet tai yra ir, norime ar nenorime, turime tai žinoti ir, pagal galimy-

bę, atitinkamai derintis. Negailestingos tikrovės esame verčiami skaityti mūsų darbą, veikimą liečiančią spaudą. Kitaip nepajusime, kaip atsidursime uodegoje, išstosime iš gretų, į kurias likimas mus įstatė, kad čia gyvendami, veikdami, duoną pelnydami, rastume taip pat viso to prasmę ir tikslą.

Žodis “skaityti” čia nevisai tinka, žodis “sekti” daug geresnis, nes tiksliau nusako to skaitymo esmę. Taigi, sekti savo profesijos, darbo, specialybės literatūrą. Kiekvienas pats išsirinks tiek pačią specialią spaudą, tiek kas joje skaitytina atyžiai, kas verta susipažinti tik prabėgomis, kas praleistina ir t.t.

2. Skaitymas tikslu gauti žinių, būti informuotam

Čia per skaitymą siekiama gauti žinių, informacijos, kad žinotų, kas vyksta mūsų betarpėje aplinkoje, bendruomenėje, tautoje, kaimynuos, pagaliau visame pasaulyje. Kokios gi tai būtų žinios? O gi visokios, kurios tik liečia mus betarpiai ir net netiesioginiai. Ne vien politinės, nors jos labai svarbios, kiti pasakys, visų svarbiausios. Gyvenimas šiandien daug sudėtingesnis, negu jis buvo mūsų senelių, net ir mūsų tėvų laikais, apima daugelį sričių, kurių kiekviena verda, kunkuliuoja, keičiasi, reiškiasi naujomis formomis, net turiniu, ir kurių kiekviena nėra izoliuota, nepriklausoma, bet susipynusi su kitomis sritimis, darydamos įtakos viena kitai. Pvz., socialinės negerovės, kaip rasinė nelygybė, jaunuomenės augantys nusikaltimai, negirdėtas lytinis palaidūmas, tarnybinio pareigingumo bei atsakomybės kritimas ir kt. daro savo pragaištingą darbą ir veikia kitas gyvenimo sritis. Kiekviena negerovė turi savo atsiradimo priežastį, vystymąsi, žalingus padarinius ir visą sąrašą tikrų ir neveiksmingų būdų bei priemonių jai gydyti. Viso to nežinoti, stovėti nuošalyje, nesidomėti ir nesisieloti, taip pat nedalyvaudami savo kad ir mažu, bet teigiamu įnašu, būtų daugiau negu šiaip sau apsilėdimas. Argi nesame tos bendruomenės, tautos, valstybės nariai, turį ne vien teises, bet taip pat ir pareigas bei atsakomybę. Esame taip pat ir savo religinės ir lietuviškos bendruomenių nariai. Ar neprivalome žinoti, kas jose vyksta, kaip jos laikosi, tvarkosi, kokias bėdas, sunkumus jos išgyvena? Nevien žinosime, jei skaitysime ar seksime spaudą. Kokią? Savo lietuvišką spaudą ir spaudą to krašto, kuriame atsirasime ir kurio pastoge naudojames. Pirmon eilėn periodinę, neaplenkiant, žinoma, ir neperiodinės. Virš žmogaus jėgų būtų stengtis aprėpti kiekvieną atskirą mokslo, meno, literatūros, kultūrinio, visuomeninio, politinio ir kt. sritis. Tas neįmanoma ir to nereikia. Kasdienėje, o ypač savaitinėje spaudoje rasime bendras santraukas, suglaustai ir aiškiai apžvelgiančias visa, kas tik svarbiausiuose žmonių šakoto gyvenimo laukuose vyksta. Nėra nei laiko, nei reikalo tuos savaitinukus (ypač dienraščius) ištisai, nieko nepraleidžiant, skaityti. Užteks išsamiau susipažinti su tuo, kas tuo metu,

Naujieji kunigai su savo artimaisiais ir draugais po šventimu.
(Aprašymas 94-95 psl.)

mūsų manymu, labiausiai dega arba mums ypač rūpi bei domina; kitiems klausimams pašalinti užteks jus trumpai peržvelgti, dar kitiems užteks mesti akį į pavadinimus, kitus iš viso praleisti.

Nėra reikalo įrodinėti, kad lietuviškoji periodinė spauda verta didžiausio dėmesio (nebent pirmąjį puslapį išskyrus, kuriame paprastai yra tos pačios žinios, kaip ir nelietuviškuose laikraščiuose). Gyvendami Lietuvoje to nebuvome reikalingi, nes tenai pagrindinis visokios informacijos šaltinis buvo gausūs savieji dienraščiai, apžvalginiai laikraščiai ir kt. Tremties sąlygose savasis lietuviškas laikraštis turi ypatingos reikšmės, prasmės ir svarbos, todėl čia tenkintis vien antraščių peržvelgimu nebūtų dora. Tai būtų lyg greitas, paviršutiniškas akimis permetimas laiško, gauto iš savo brangiausiųjų artimųjų. Ir kaip gi nesidomėti, kas darosi mūsų mažoje, išbarstytoje šeimoje, jos tragedija, rūpesčiai, vargais, jos mažais džiaugsmams, kukliais laimėjimais? Kaip nenorėti žinoti, sielotis, kas vyksta tenai, tikruose namuose, paglemžtuose po raudonojo šėtono letena.

Gal neviskas ir lietuviškoje periodikoje skaitytina nuo A iki Ž vienodu įtempimu, vienodu įdomumu. Ir čia bus vietų, žinių, pranešimų, ties kuriais užteks tik trumpai stabtelėti.

Be bendros periodinės spaudos kiti žinių bei orientacijos šaltiniai būtų knygos, knygelės, brošiūros ir panašūs spaudiniai, kurie teikia įvairių žinių, faktų ir kitokių duomenų bendrais ir specialiais klausimais. Skaitymas informacijos tikslu rišasi su kitu skaitymo tikslu, būtent,

3. Skaitymas savęs lavinimo tikslu

Savęs lavinimas buvo, yra ir liks visų svarbiausias, visų pagrindinis ir visų prasmingiausias skaitymo tikslas. Teisybę pasakius, kiekvienas skaitymas, taigi ir skaitymas specialybės tobulinimo ar skaitymas informacijos tikslais, daugiau ar mažiau tarnauja tam, kad save lavintum, plėstum savo protinį ir dvasinį pasaulį.

Daug apie savęs lavinimą kalbėta ir tebekalbama, dar daugiau prirašyta ir teberašoma. Yra laikas ir mū-

sų kalba, ypač jaunimui, ka'p: Br. Zumeris — Gyvenimo Keliu, Tihamer Toth — Jaunuolio Būdas, Jaunuolio Kovos, Jaunuolio Mokslas ir Jaunuolio Religija, M. Pečkauskaitės — Mergaitės Kelias, Hardy Shilgen — Tu ir Ji, J. Prunskis — Moterys, Rinktinės Mintys, V. Vizgirda — Saulės Pirklys, P. Pakalnis — Autostrada į Gyvenimą.

Lavinimas yra nuolatinis vystymas, plėtimas ir gilinimas savo protinių, dvasinių galių, savo asmenybės tobulinimas bei kėlimas. Bet lavinimasis pats savyje ir pats dėl savęs neturi prasmės. Žemišką gyvenimą pragyventi lengviau yra neišsilavinusiam. Pirmiausia reikia atrasti ir įprasminti savo vietą žmonėse, tada savęs lavinimas bus tik pasiruošimas veikti ir kurti. Iš to taško žiūrint, savęs lavinimas būtų tik priemonė, veikimas — kūrimas būtų tikslas. Veikti bei kurti čia žemėje, siekiant Amžinojo Tikslas, tarnauti Kūrėjui per tarnybą sau, savo artimiesiems, bendruomenei, tautai, valstybei, panaudojant tam visus savo protinius, dvasinius turtais, jau turimus ir vis įgijamus per savęs lavinimą. Žinome, kad išsilavinęs ir išmokslingas žmogus tai nėra tas pats. Ar nesutinkame gyvenime, kai mažai raštingas žmogus sukelia mūsų nusistebėjimą savo aiškia, logiška galvose, savo sugebėjimu sveikiai, tiksliai susigaudyti painiuose gyvenimo klausimuose, aiškinant ir grįžiant juos pagal savo žinių, patyrimo, tikėjimo bagažą. Iš kitos pusės, ar nesutinkame žmonių, net ir aukštai kvalifikuotų, gerų savo srities specialistų, kurie irgi sukelia visuotinę nusistebėjimą savo nai-vumu, atsilikimu esminiuose klausimuose, kurie kartais reiškia tokias nuomones, kad tenka išsižioti dėl jų nežinojimo, nesušgaudymo, net nemokėjimo galvoti, nekaltant jau apie nesąžiningumą ir paprastos moralės nepaisymą. Nenoromis kyla klausimas: kaip gali toks žmogus eiti savo atsakingas pareigas, turėti savo rankose daugelio žmonių, net ir viso krašto likimą? Tenka sutikti su R. W. Emersonu, kad "vienas privalumas, kurį duoda universitetas, tai jo nežymi nauda". Girdime: "Štai, tas ar anas asmuo", ar "jis (ji) yra asmenybė". Sutinkame, kad kiekvienas yra asmuo, bet ne kiekvienas yra asmenybė. Asmenybė yra kažkas dau-

giau negu asmuo,, kad asmuo pakyla iki asmenybės savo pastangų dėka. Kaip anie Evangelijos gerieji tarnai, gavę iš Viešpaties talentus, neužkasė jų į žemę, bet palaido darban, ir, padvigubinę, gražino Davėjui, taip ir tas mūsų žmogus - asmuo savo proto ir valios pastangomis panaudojo savo turėtas prigimties galias tam, kad su kiekviena diena darytųsi tobulesnis, darytųsi asmenybė. Kiekvienas gimdamas gavo didesnę ar mažesnę talentą (dėl kurio panaudojimo reikės atsiskaityti), gal net tik talentėlį, ir kiekvieno todėl pareiga tą dovaną padvigubinti toje vietoje, tame laike, toje aplinkoje ir sąlygose, kuriose lemta gyventi ir dirbti. Ne vien imti, bet ir duoti. Todėl pirmas klausimas, kuris turėtų kilti, yra suprasti savo šiame pasaulyje atsiradimo (kitaip, gyvenimo) tikslą, uždavinį ir pareigas visų pirma, kaip Žmogaus - Dievo kūrinio, po to, kaip savo šeimos nario, kaip lietuviu, kaip to krašto piliečio. Išaiškinti savo galimumus, gabumus, linkimus ir kitokias turimas savybes. Po to nesunku nusistatyti, kuriais keliais turėtų eiti savęs lavinimas.

Sakoma, kad tikrai kultūringas, išsilavinęs yra tas, kuris pažįsta save, supranta savo buvimo čia tikslą bei prasmę, turi savo nuomonę, savo gyvenimo taisykles, kuris į mūsų sudėtingo gyvenimo klausimus sugeba duoti pagrįstus atsakymus ir apginti juos. Nebūtinai tie jo atsakymai būtų vienintėliai galimi, vienintėliai teisingi. Jis gali klysti ir, žinoma, klysta, bet jis duotas problemas savarankiškai aiškina ir sprendžia, nėra valandėlei neišleisdamas iš akių aukščiausiojo tikslo. Žmogus gali būti gerai išsimokslinęs, gali būti labai didelis savo srityje autoritetas, protingas, kilnus pareigūnas, tautietis, bet, jei jis neturi aukščiausiojo, amžino tikslo, visos jo geros savybės bei privalumai yra ant smėlio pastatytas namas. Kaip dažnai dangstomasi tokiais pseudo tikslais, kaip Gerovė, Laisvė, Mokslas, Pažanga, Grožis, Kultūra ir pan. Visi tie nėra tikslai, kad ir didžiąja raide rašomi, nėra galutinai ir save išsemiantieji. Kodėl, iš tikrųjų, žmonių materialinė gerovė (dargi ne dabar, bet kažkada miglotoje ateityje, "būsimoje kartose", kaip mėgstama teigti) yra toks aukštas ir vertingas tikslas, vertas sielotis, lavintis, aukotis ir net mirti? Ar mokslo pažanga kartu su gyvenamųjų sąlygų pagerėjimu tikrai veikia visus ir, ar nedavė ji tuo pačiu metu į rankas pikta manančių baisių naikinimo ginklų? Ar mokslininkai yra tuo pačiu ir dorybėmis kūpini žmonės?

Tik galutino, amžino tikslo šviesoje visi tie tikslai įgija prasmę ir atsistoja į savo tikrą vietą.

Savęs lavinimas niekad nesibaigia. Niekas negali pasakyti, kad štai pasiekiau tašką, štai galiu dabar laikyti save visiškai išsilavinusiu, atbaigtu, pilnutiniu žmogumi, galutinai susiformavusia asmenybe. Savęs lavinimas baigiasi su mirtimi.

Bene didžiausias vaidmuo savęs lavinime tenka **skaitymui** ir galvojimui. Tikras skaitymas visada turi būti sąmoningas. Įdamas spaudinį į rankas, skaitytojas aiškiai žino, kodėl jis jį skaitys: gauti žinių? reikia jo darbui? susipažinti su kokia deginančia problema? ar be jokio ypatingo tikslo, šiaip sau, nekaltam malonumui, atsipūtimui? Sąmoningas skaitytojas domėsis visomis sritimis, kuriose jis jaučiasi silpnėsnis, kurios yra reikalingos jo tikslams. Neįmanoma mirtiną žmogui tapti visai žinančiu, kažkokiu viršenciklopedistu. Bet užtat labai reikia turėti bendrą, apžvel-

giantį vaizdą tiek atskirų, pačių svarbiausių gyvenimo bei veikimo sričių, tiek visumos vaizdą. Gyvename tikrai ypatingus laikus, kada visos sritys pinasi, liečia viena kitą, liečia valstybių, tautų ir atskirų žmonių gyvenimo turinį ir formas. Šiandien žengiamo: vieni sako pirmyn, kiti teigia - atgal, treči - į klystkelius, bet visi sutinka, kad viskas verda, keičiasi, griūna, statosi ir tt. Nesusigaudyti visame tame būtų lygu bandyti atkakliai naudoti balaną, kaip aplink naudojama elektra, ar arti žemę žagre, kai visur dirbama mašinomis. Blogas mums būtų liudijimas, jei bandytume vengti rimtesnio pasikalbėjimo, arba ištartume vieną kitą banalų, laikraštyje pastebėtą ar iš kitų nugirstą, žodį, sakinį, terminą, jų gerai nesuprasdami, nemokėdami apginti. Aktyvus dalyvavimas rimtame pasikalbėjime neturi gąsdinti skaitytojo, kuris siekia savęs lavinimo. Žinių bagažas ir įvairios spragos papildomos ne iš karto. Tai ilgų metų darbas. Tai, skaitymas yra dovana, tai priemonė savęs lavinimui siekti.

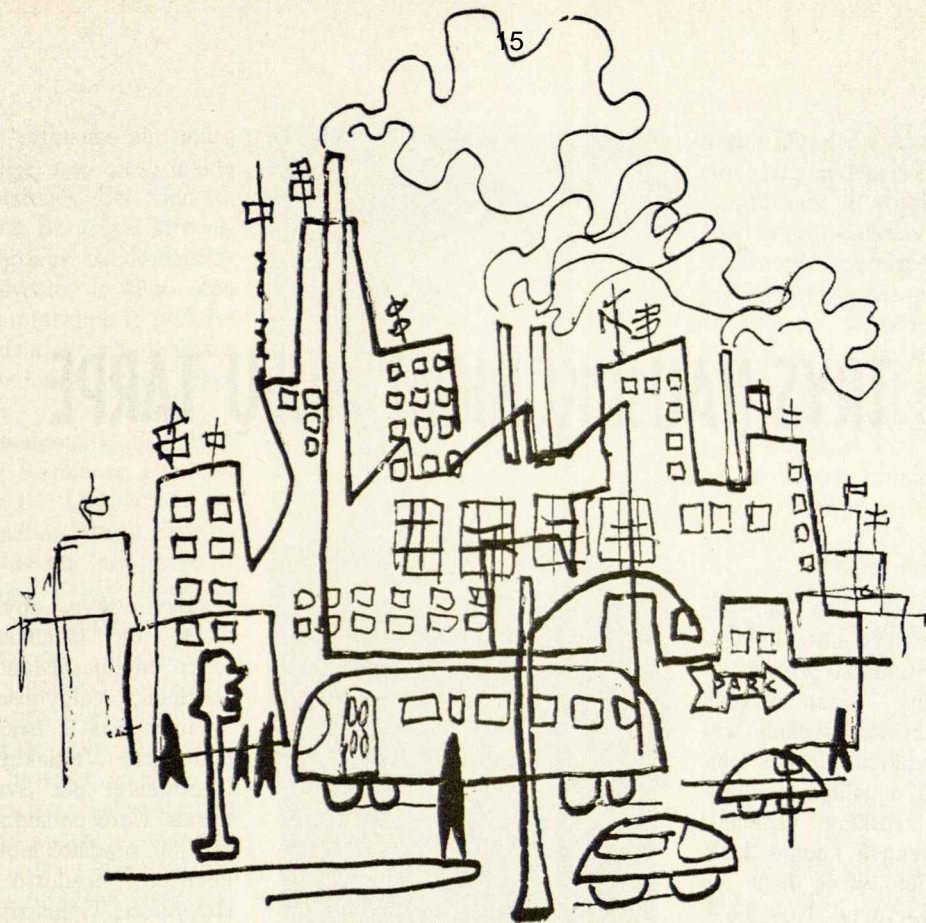
4. Skaitymas poilsio, malonumo tikslu

Skaitymas vien malonumui yra savaime suprantamas, nes natūralus, visiškoje daroje su žmogiška prigimtimi ir todėl tokio skaitymo reikalingumas nekelti abejonių. Jis yra be galo žavus ir patrauklus. Kaip malonu, pabaigus dienos darbus ir nustūmus į šalį rūpesčius, susiriesti patogiai kur jaukiame kamputyje po lempos gaubtuvu, sklaidžiančios malonią šviesą, turint po ranka kokio lesalo (riešutų ar pan.). Po to knyga į rankas, ir, pasakius sudiev viskam ir visiems, iškeliauti į kitus laikus, svečiuosna pas įvairiausių žmones. Nėra nei prašmės nei reikalo spirtis prieš tą žavų, pagauantį laiko leidimą. Tas skaitymas duoda be galo daug malonumo, pergyvenimų, tyro, ramaus džiaugsmo: jauniems, suaugusiems, seniems, sveikiems, ligoniams..

bet, kaip ir kiekvienas smagumas, taip ir skaitymas malonumui, jei nebus reguliuojamas ir grindžiamas sveiku protu, lengvai išvirsta į skaitomaniją, skaitomą medžiaga - į skaitalą, pats skaitytojas - į skaitomaną. Tas vyksta, kai: a. besaikiai atsiduodama išimtinai malonumui ir tik malonumui, kai poilsiui skirtą laiką besaikiai pratęsiame darbo, sveikatos ir pareigų sąskaiton, b. kai skaitomą medžiaga yra pripuolama, nerenkama, o jei renkama, tai vien pigaus, paviršutiniško turinio lektūra.

Dažnas mano, kad tas, kas skaitoma malonumui ar poilsiui, net netinka skaityti kažkaip rimtai, ypatinai atsidėjus. Jei jau malonumas, tai tegul jis būna pilnas, be jokių ten apribojimų bei ta'syklių. Suprantama, kad skaitymą malonumui nedera sukaustyti iš visų pusių geležiniais rėmais, suvaržymais. Tai būtų kraštutinis ir toks skaitymas tuojau nustotų viso savo patrauklumo. Bet taip pat teisinga, kad negalima skaitymą neriboti, nes argi gali žmogus gyventi, misdamas visą laiką vien tik skanėstais, pyragaičiais ir ledais. Teisybė yra kažkur viduryje, o tai yra protingas skaitymo reguliavimas. Kiekvienas, žinodamas visus pavojus, kylančius iš besaikio, palaido skaitymo, pats geriausia suras aukso vidurį. Pradžiai pakanka, jei toks reguliavimas palies du dalykus: **laiką**, skirtą tokiam skaitymui ir **parinkimą** skaitomos medžiagos. Skaitymas tada gali būti kartu ir tikras malonumas ir savęs lavinimas.

A. ANDRIUŠAITIS

Vėjas

Mano mintyse laksto vėjas,
 Mano gyvenimas vėjas,
 Sijoja pelenus ir dulkes vėjas,
 Jau vakaras vėlus,
 Jau tarp dangoraižių dejuoja vėjas.

Trojos laukuose aušta naujas rytas,
 Trojos laukuose Odisejas rengias į kelionę,
 Trojos laukuose miršta senas miestas,
 Miršta seni dievai, miršta Kasandros klyksmas.

Jau vakaras vėlus,
 Jau Sokratas išgėrė taurę,
 Jau vakaras vėlus,
 Jau Hektoro paimt ateina tėvas,
 Jau vakaras vėlus,
 Jau tarp dangoraižių dejuoja vėjas.
 Ant mašinėlės tarška paskutiniai žodžiai,
 Iš bonkos laša paskutinis lašas Martini Rossi
 Į juodą dangų kyla ištirpinti miestai,
 Ir neša išmestą dangaus spyruoklę vandenys
 putoti.
 Pamišę laksto atskiri ir nesuprantami balsai,
 Kitų dienu, kitų pasaulių, jau prarasta
 Imperija, kurią atrado Sokratas Atėnų
 skersgatviuose.

(2)

Jau vakaras vėlus.
 Jau tarp dangoraižių dejuoja vėjai
 Ir draiko gatvių eisenos dalyvių plaukus,
 Ir mirštanti tamsa nuslinkusi į didmiesčių
 Pakampes seka maldininkus,
 Kurie pamažu stumias tartum stacijas
 atlikdami
 Nuo lango iki lango, nuo kampo iki kampo.

Užbaigsim paskutinę dieną su trimitais,
 Ir palydės nusvyrančią į vandenyną juodą saulę,
 Ant stogo fleitą grojantis pajacas.
 Dar susirinksime, draugai, dar kartą,
 Dar sudainuosim liūdną dainą,
 Dar pamojuosim vasaroms ir vėjams,
 Dar atsisveikinsim prieš paskutiniąją kelionę;
 Nes vėjas išpūtė juodas bures,
 Nes tarp dangoraižių dejuoja vėjai,
 Nes jau girdžiu, nes jau ateina
 Suplyšusiam dangui išbrėžt
 Naujos dienos ledinius veido bruožus.

LIUDAS DAUKNYS

TRYS NAUJI KUNIGAI MŪSŲ TARPE

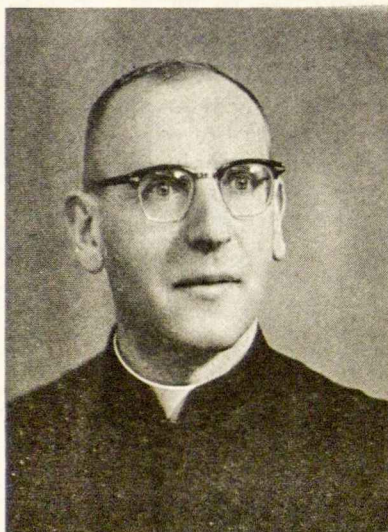
Šių metų kovo 14 dieną Laterano bazilikoje Romoje trys mūsų kolegos ir ilgamečiai ateitininkai priėmė kunigystės šventimus. Gana skirtingi savo amžiumi ir nueitu gyvenimo keliu: vienas gal netikėtai kilusios minties, kitas sunkiai nugalimo ir rūpestingai išmąstyto troškimo vedamas; jie pasirinko nelengvą kunigo kelią ir prieš keletą metų vieną dieną susitiko Romos Lietuvių Kolegijoje.

Šiandieną jų mintis yra jau virtusi tikrove. Prašykime Viešpatį, kad jų ir mūsų auka Jam būtų visuomet maloni.

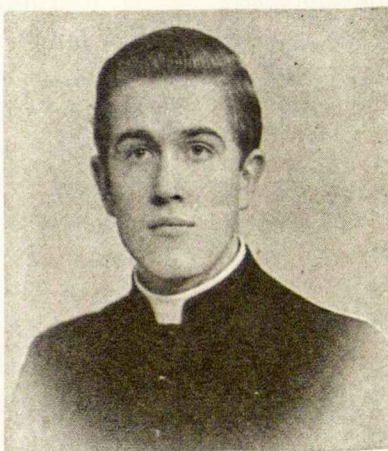
Naujasis kunigas **Jonas Gaudzė** gimė Pakapinės kaime, Lukštų parapijoje 1921 m. lapkričio 23 dieną. Baigęs pradžios mokslą Lukštuose ir Rokiškyje, dvejus metus lankė Salų Žemės ūkio Mokyklą, kurią baigė 1939 metais. Metus vėliau įsigijęs pieno ūkio kontrolasistento diplomą Gruzdžiuose, ketvertą metų lankė Žeimelio apylinkės ūkininkus, tikrindamas pieno produkciją.

Patekęs į Vokietiją karo pabaigoje, Jonas įstojo į Tumo Vaižganto gimnaziją (Fischbeck'e — Špakenberg'e). Baigęs šeštąją klasę, 1947 metais emigravo į Angliją, 1951 į Kanadą. Anglijoje gyveno Sleaforde ir Trowbridge, dirbo žemės ūkyje: pradžioje paprastu darbininku, vėliau kaip sodininkystės specialistas; Kanadoje gi Montrealyje — buvo Jacobs Building elevatoriaus operatoriumi.

1955 metų pabaigoje atvyko į Italiją ir, privačiai pasirošęs, 1957 metais pradėjo filosofiją. Vienerius metus buvo grįžęs į Kanadą atostogų. 1960 metais filosofiją baigė ir, šį pavasarį Laterano universitete baigęs teologijos studijas, ketina įsijungti į darbą Kanados ir Amerikos lietuvių tarpe. Į ateitininkų organizaciją įstojo Špakenberge 1946 metais. Uoliai

Kun. Jonas Gaudzė

Kun. Romanas Kasponis

remdavo savo apylinkės kultūrinį darbą. Ėjo išdininko ir vicepirmininko pareigas Montrealio ir Romos ateitininkų valdybose.

Jauniausias iš trijų **Romanas Kasponis** gimė Vaitiekupių kaime, netoli Sintautų, per Šventą Jurgį 1939 metais. Karo pabaigoje nuvežtas Vokietijon, pradžios mokyklą lankė Špakenbergo, Seedorfo ir Dedelsdorfo stovyklose. Gimnaziją pradėjo Diepholze, kur prieš išvykdamas į Ameriką 1950 metų rudenį, jau buvo baigęs tris klases. Clevelande 1952 metais baigė Šv. Jurgio parapijos, 1955 Clevelando lituanistinę ir 1956 Tėvų Benediktinų vidurinę mokyklą — viską labai gerai pažymiais. Visuomet mielai prisidėdavo ir prie žymesnių savo apylinkės lietuviškų rengimų.

Į ateitininkus kolega Romanas įstojo 1949 metais Diepholze, į skautus ketvertą metų anksčiau. Įvairias pareigas ėjo jau Vokietijoje; Clevelande buvo skautų draugininko padėjėju ir Maironio ateitininkų kuopos sekretoriumi; vėliau pirmininku. Keletą kartų buvo berniukų vadovu vasaros stovyklose; moksleivių stovyklos komendantu padėjėju, jaunučių stovyklos komendantu. Regulariai rašydavo į "Ateitį", "Draugą"; vėliau į Vokietijos SAS "Ateitin" ir kitą jaunimo spaudą.

1956 metų rudenį, atvykęs į Romą, baigė filosofiją Gregoriano universitete. 1959-60 studijavo Clevelando Kunigų Seminarijoje. Po to vėl tęsė studijas Gregoriane; trejus metus buvo Romos ateitininkų sekretoriumi. Teologiją baigęs, šį pavasarį grįžta į Ameriką.

Lietuvių skaičius laisvame pasaulyje nuolatos auga. Kasdieną vis svarbesnis darosi ir lietuvių kunigo vaidmuo. Kaip šis vaidmuo bus naujųjų kunigų išpildytas, kokius vaisius jų

darbas atneš — priklauso nuo mūsų visų. Pirmoje eilėje, nuo mūsų maldų ir nuo Dievo malonės. Bet vien tik maldos neužtenka. Be vienas kito supratimo ir nuoširdaus bendradarbiavimo, be visų dvasios ir kūno jėgų įtempimo, kad suprastume ir įvykdytume Dievo mums šiomis dienomis skiriamus uždavinius — malda liktų bevertė ir tuščia.

Vingaudas Damijonaitis gimė 1935 rugsėjo 13 dieną Šiauliuose. Pradžios mokyklą pradėjo dar Lietuvoje, Kaune; baigė 1947 metais Hanau stovykloje. Trejus metus ten pat lankė ir lietuvių gimnaziją. Vėliau stovyklai dėl emigracijos užsidarius, mokslą tęsė vietos vokiečių gimnazijoje. 1955 metų rudenį persikėlė į Vasario 16 gimnaziją — pradžioje Diepholze, vėliau Huettenfelde, kur 1956 metų pavasarį gavo brandos atestatą.

Po vieno semestro humanitarinių studijų Frankfurte kolega Vingaudas atvyko į Romą ir iki 1959 metų pavasario studijavo filosofiją Gregoriano universitete. Teologijos studijas baigė 1962 m. Vokietijoje. Pader-

Kun. Vingaudas Damijonaitis

borna Dvasinėje Akademijoje. Tų pačių metų rudenį vėl grįžo į Romą šventimams ir studijų pagilimui.

Aktyviai dalyvavo ir ateitininkų ir skautų organizacijose. Skautams kolega Vingaudas priklauso jau nuo 1945 metų; Vasario 16 Gimnazijos jūros skautų laive kurį laiką ėjo valtininko pareigas. Į ateitininkus įstojo 1953 metais Diepholze, buvo Vyskupo Valančiaus kuopos vicepirmininku ir vėliau pirmininku; dalyvavo Romos draugovės ir Vokietijos SAS valdybose.

Studijas baigęs kunigas Vingaudas ketina važiuoti Vokietijon, kur dirbs Lietuvių Sielovadoje.

Naujieji kunigai — kaip ir kiekvienas kunigas — laukia ne vien tik mūsų žodžių. Ne vien tik mūsų maldos, nevien medžiaginės paramos — jie laukia mūsų širdies, laukia mūsų įžvalgumo ir mūsų kūrybingumo: laukia mūsų pačių.

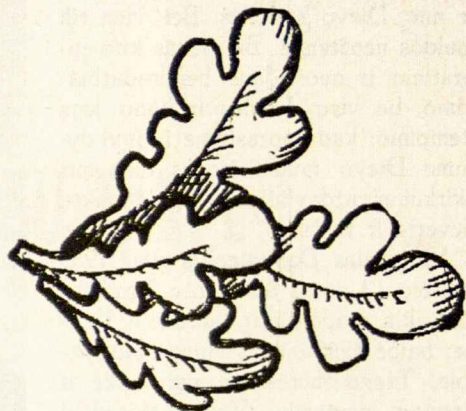
Jie eina visko atnaujinti. Mes einame kartu. Viską atnaujinti, viską vėl sujungti; viską vėl įjungti į Kristų.

Vienas iš studentų

PRANYS ALŠENAS

ANUOMET... VORONEŽE

Voronežas ir Chicaga — tai tolimi du taškai, besiskiria nuo vienas antro šioj mūsų juodojoj žemelėj...

Ir ką gi pagaliau jie turi bendra tarpusavy, kad užsimaniau apie tuos du tašku pakalbėti, juos sugretinti?

O vis dėlto jie turi šį tą bendra ir štai dėl ko. Prieš keturiasdešimt penkeris metus ten veikė mūsiškiai ateitininkai ir leido savą laikraštį (tai buvo Voroneže — Rusijoje) ir dabar veikia mūsiškiai ateitininkai, leisdami savą laikraštį (tai yra Chicaga — JAV-se). Vienu ir kitu atvejais — jie veikė ir veikia ne Tėvynėje, bet išėivijoje — svetur, geriau pasakius, tremtyje.

Štai įdomus sutapimas: ant mano rašomojo stalo, prieš mano akis, ano ir šio meto ateitininkų spaudos organai — 1918 m. vasario ir kovo mėn. (Nr. 5-6 — 17-19) dvigubas "Ateities Spindulių" numeris, mėnesinis ateitininkų mokslo, visuomenės ir literatūros laikraštis, išleistas Voroneže, Nikitinskaja, 17 ir 1963 m. vasario mėn. "Ateities" Nr. 2, lietuvių katalikiško jaunimo žurnalas, išleistas Chicagoj, 5725 So: Artesian Ave., Chicago 29, Ill.

Įdomu tuodu žurnalų, kuriuos skiria lygiai keturiasdešimt penkeri metai, palyginti.

Svetima šalis — visvien nenamai, ne sava Tėvynė. Taigi ir savosios spaudos klestėjimas — nelengvas. Turėjo anuomet "Ateities Spinduliai" sunkumų su žurnalo leidimo finansavimu, turi jų ir dabartinė "Ateitis", kuri, kiek žinome, neseniai pravedė piniginių vajų. Ligi kol to vajuos lėšų vėl užteks "Ateities" kelionei pas skaitytojus — pažiūrėsime, pamatysime.

Didelių sugretinimų tarp dviejų žurnalų nedarysime. Gal tik išvesime vieną kitą lygiagrete tarp jų, tuo labiau — nedarysime citatų iš dabartinės "Ateities", nes ją kiekvienas gali įsigyti. Nebent po truputėlį vis stabterėsime ties "Ateities Spinduliais", leistais lygiai prieš 45-ris metus:

Kaip gi jie reaguodavo, besibaigiant jų žurnalo leidimo resursams, ir kaip jie kreipdavosi į skaitytojus ir į lietuviškąją visuomenę? Gi štai vienas iš jų kreipimosi šūkių: "Visuomene! Jei nenorite, kad šis "At. Spindulių" Nr. būtų paskutinis, remkite juos lėšomis!"

Kokie gi "Ateities Spindulių" buvo užsibrėžimai? Tas laikraštis — žurnalas buvo nusistatęs duoti įvairių mokslo sričių dalykėlių. Savo skiltyse spausdindavo jaunųjų kūrėjų raštus-raštelius ir jų poezijos krislelius.

"Ateities Spinduliai" buvo itin rūpestingai nusistatę sekti lietuvių moksleivių gyvenimą — jų vargus ir nelaimes, gerumus ir ydas.

Anuo metu Voroneže veikė ir vadinamasis "Moksleivių Susišelpimo Fondas", kurio tikslas buvo — gelbėti mokslus einantį jaunimą nuo dvasios ir kūno pražūties. Tas Fondas žadėjo ir stengėsi duoti Tėvynei dorų ir kilnių darbininkų ir iškelti aukštai mūsų padangėj šviesos ir gerovės žibintą.

Fondui aukos — buvo priimamos ir "Ateities Spindulių" redakcijoje.

Pacituotinas vienas iš to Fondo atsišaukimų, paskelbtas čia kalbamam "At. Spindulių" numeryje:

"Tautiečiai! Erškėčių klotu keliu eina mūsų tėvynė, erškėčių klotu keliu eina ir jos vaikai. Ypač dygliuotas šis kelias mūsų moksleivijai. Tie gyvenimo dygliai be laiko varo į kapus mūsų Vaičiaičius, Kudirkas, Višinskius ir kitus, dar nesuskubusius suspindėti visa žvaigždžių šviesa; tie gyvenimo dygliai — tūkstančiams mūsų jaunimo trukdo plėsti savo gabumus ir su naudoti juos tėvynės gerovei; dar daugiau jie suklampina jaunuolių į apatijos molūgą ir pražudo vargšei tėvynei. Verkia ir rauda tėvynė, netekusi savo rinktinių vaikelių; akis pražiūrėjo, bežiūrėdama jaunimo gelbėtojo. Ir jis atėjo. Atėjo. kad ugnį

ir kraujuos skendo mūsų tėvynė, kada prakaulė mirtis, galąsdama savo negailestingą dalgį, svajavo apie gerą pelną lietuvių jaunimo tarpe. Tas gelbėtojas — pats jaunimas. Gyvenimo kovoje užgrūdintas, jis stojo į kovą su žiaurus likimo gaivalais. Prieš visus priešininkus jis atstatė "Moksleivių Susišelpimo Fondą".

Tad taip kovojo anuomet mūsų katalikiškas jaunimas su finansiniais trūkumais savajai veiklai judinti ir plėsti.

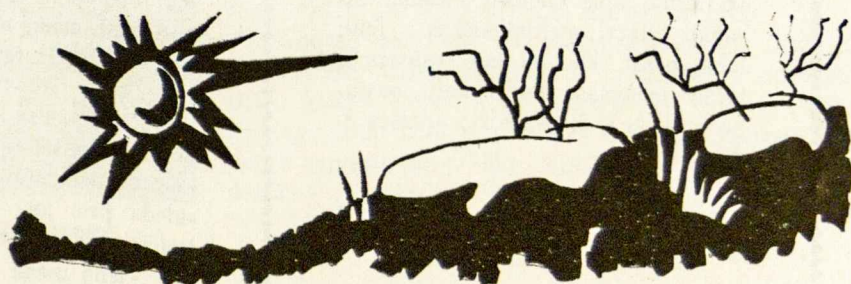
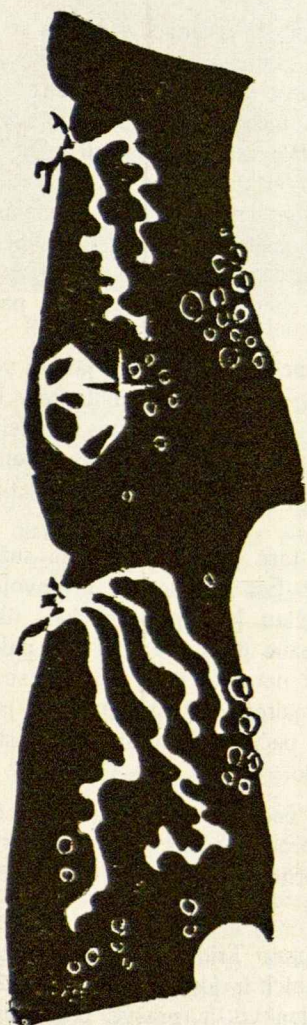
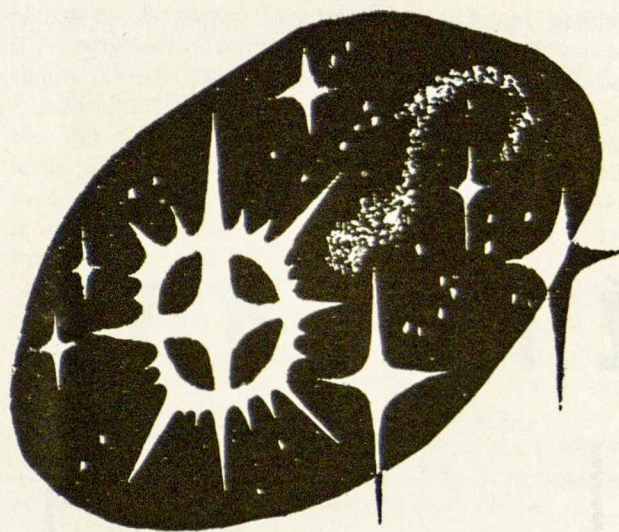
Dabar derėtų dar žvilgtuoti į čia minimojo "Ateities Spindulių" numerio turinį. Kaip gi jis atrodė anuomet?

Žvelgiame paeiliui. Pirmuoju dalyku — Tyrų Duktės (slapyvardis) eilės — be antraštės, su data 6. V. 1917 ir "Eikš, sesute", skiriama A. N., su tų pat metų lapkričio 25 d. data. Toliau — eilėraščių, irgi 1917 m. kovo 23 d. — pasirašytas inicialais P. V. "Ne klausk niekados tu poeto..." Dar toliau — jau proza: tos pačios Tyrų Duktės "Vėjelio pasaka", ilgesnis fragmentas iš L. Bistro paskaitos, laikytos Voronežo moksleiviams 1917 m. gruodžio 8 d., pavadintas "Ateitininkų relignė praktika". Paskui — nebaigtas ((paliktas tęsiniui) Gabr. Taučiaus (o, žinote, kas tai jis? Tai mūsiškis veteranas, dabar gyvenąs šalia Jūsų, "Ateitį" leidžiančių — Chicagoje, prel. M. Krupavičius) straipsnis "Apie sindikalizmą" (kas ir koks jis yra. Jo nuopelnai. Koks sindikalizmas reikalingas mums). Gi dar toliau — H. Aitv. ilga — nebaigta (palikta tęsiniui) "Voronežo ateitininkų darbo apžvalga", "Rusų ateitininkų atstovų pasitarimas Voroneže 1918 m. sausio mėn. 2-5 dienų", žinios iš Petrapilio, Bogorodicko. Paskui knygos (recenzijos), laikraščiai ir kit. Ir pagaliau pabaigai — žinote, ko redakcija prašo? Ogi "At. Spindulių" kritikos. Nors tai buvo prieš 45 metus, bet žurnalo kalba puiki ir turinys gana įdomus.

MATEMATIKA

Mano galva kaip akmuo,
 Matematika — vanduo.
 Galva skęsta vandeny,
 Oi sunkus uždavinys!
 Menkas mano tas protelis...
 Kas čia gausis, kai padalius
 Ir atėmus iš dviejų...
 Matematikoj klimpstu!
 Pas sesutę tekina,
 Bėgu knygom nešina.
 Jos prašau, ir net verkiu.
 Taip norėčiau aš penkių!

Mirga Pakalniškytė

nykioj tamsumoj matosi žiburiai;
 jie juda tolyn
 keliaudami lygiagrečiai
 su medžių laužytu horizontu,
 kur mėlynuojantis sniegas
 pasitinka tamsaus aksomo dangų;
 ir horizonto žiburiai atsispindi
 kaip aksome gulintys tolimi žvaigždynai;
 ir sumigęs tamsoj pasaulis
 nelaukia ateinančios ryto žaros,
 nes žino, kad ji ateis nelaukiama
 ir temdys horizonto žiburius,
 ir aksome gulinčius žvaigždynus.

julius tranaitis

Ž I D I N Y S

Siunčiu vieną straipsnelį apie "FOCOLARE" naują sąjūdį, kuris gali būti kaip papildymas gruodžio mėn. pasirodžiusio kun. Razmo straipsnio apie Geresnį Pasaulį. Šis sąjūdis tikrai ateitininkiškas, būtų labai gerai, kad su juo susipažintų mūsų jaunimas. Todėl kaip pastabą pridedu ir šio sąjūdžio adresus Š. Amerikoje:

1. Mr. Joseph Patron, 25-37 3 Astoria N. Y. Tel. AS. 8.8103.

2. Miss. Gio Vernuccio 26-17 Ditmare Blvd Astoria L. I., 5. N. Y. Tel. AS. 8.8585.

3. Centrinis adresas Romoje sekantis:

R. Padre Antonio Petrilli, Villa Oliveto, Via Anagnina 52, Grottaferrata (ROMA).

Sąjūdžio kitos šakos yra šiuose kraštuose: Argentina, Brazilija, Š. Amerika, Austrija, Belgija, Italija, Ispanija, Olandija, Prancūzija, Anglija, Šveicarija, Vokietija, Pietų Kamerun Afrikoje. Adresus galima gauti New Yorke arba Romoje.

Sveikinu Redakciją už puikų redagavimą.

Su geriausiais linkėjimais!

Jūsų Kristuje ir Marijoje

Kun. Aug. Steigvila, MIC

Didžiais žmonijos sukretimo laikais paprastai gimta ir didžios idėjos — nauji sąjūdžiai, kurie išjudina apsnūdusias širdis. Taip atsitiko ir su nauju "FOCOLARE" (liet. Židinio) sąjūdžiu, kuris gimė II pas. karo audrų metu Italijoje, sename Tridento (Trento) mieste.

Beveik tuo pat laiku, kai tėvas James Keller Š. Amerikoje įkūrė Christotorininkų sąjūdį, kai pop. Pijus XII rašė savo garsią "Corpus Christi Mystici" (Mistinio Kristaus Kūno) encikliką, kai ant Europos miestų krito viską naikinančios istorinės bombos, Tridento mieste gimė naujas "židinio" sąjūdis.

Senajam Tridento miestui irgi teko pamatyti karo gaisrų ir griuvėsių. Tame mieste gyveno jauna mergina, vardu Chiara Lubich, kuri sau mąstė viena maldoje: "Ar nėra kitos didesnės jėgos, kuri galėtų pasipriešinti viską naikinančiai karo mairinai?". Taip, yra kita jėga, — lyg girdėjo atsakymą savo sirdyje. Tai didžioji jėga — DIEVO MEILĖ.

— Tačiau kaip uždegti ta meile žmonių širdis? — buvo kitas spontaniškas klaros klausimas. Iš kur sužinoti, ko Dievas iš mūsų nori? Kaip pažinti Dievo planus ir jo šventą valią? Tuomet ji prisiminė, jog Dievas yra kalbėjęs žmonėms, ir tai yra palikta EVANGELIJOJE.

Tuomet ji skubėjo įsigyti Evangelijų knygą ir ėmė ją skaityti su užsidegimu. Tuojau suprato, ko Dievas iš jos reikalauja, kaip kadaise iš šv. Pranciškaus: "Kas nori būti mano mokinys, teišsižada visko, savo tėvų ir savęs paties ir teima kryžių ir teseka paskui mane"...

Dabar jau buvo jai aišku, kas daryti. Ji palieka savo tėvų namus ir išeina gyventi Dievui — ne vienuolyne, bet nuošaliai mažam namelyje. Tuomet ją aplanko kita draugė, kuri irgi užsidegė tuo pačiu idealu, ir prisideda prie jos, gyventi vien Dievo valia, kad padėtų išplėsti Dievo karalystę.

Vieną dieną į jų namelį buvo atvykęs jaunas vaikinai, elektros technikas — komunistas militantas, kuris turėjo įvesti į jų namelį elektrą. Mergaitės, nekreipdamos dėmesio į dirbantį jaunuolį, skaitė balsu Evangeliją ir komentavo. O jaunuolis vis klausėsi negirdėtų žodžių ir komentarų.

Užbaigęs darbą, jis tarė mergaitėms: "Esu sužavėtas jūsų dėstomu mokslu. Esu komunistas ir kovoju už teisybę, bet dabar pamačiau, kad esu apsirikęs, tik jūsų skelbiama naujiena mane įtikina, kad ji gali pakeisti žemės veidą"... Jaunuolis pareiškė norą daugiau sužinoti apie tą mokslą. Mergaitės nurodė, kur gali įsigyti Evangeliją ir patarė jam pačiam toliau skaityti ir stengtis taip gyventi, ką skaito.

Šis jaunuolis taip ir padarė, o atsivertęs tapo dideliu "Židinio" sąjūdžio promotoriumi. Aplinkui suspietė kitus draugus ir, juos pritraukęs prie Bažnyčios, padarė savo idėjų kovotojais.

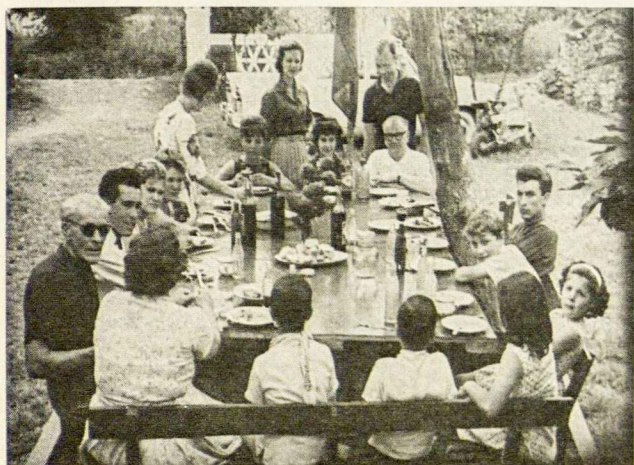
Vis labiau plito garsas Tridento miestiečių tarpe, kas dedasi su Chiara Lubich ir jos idėjų draugais. Žmonės pradėjo mergaites lankyti ir prašyti patarimų bei šiaip pasikalbėti. Matydamos, kad pasibaigė ramus gyvenimas, jos nutarė bent kuriam laikui išvykti į kalnus — pabėgti nuo žmonių ir pailsėti nuo jų žingeidžių klausimų.

Tačiau kai kurie gyventojai, sužinoję, kur jos išvyko, sumanė irgi vykti pažiūrėti, ką jos kalnuose veikia. Tokiu būdu ir kalnuose susidarė geras būrelis žingaidžių žmonių, kurie norėjo išgirsti mergaičių skelbiamą "naujo mokslo". Įdomu buvo, kad visi liko sužavėti jų žodžiais ir pasidarė uolūs jų idėjų skleidėjai.

Kai gandas apie mergaites ir naują jų "mokslą" pasiekė Tridento vyskupo ausis, jis pasiuntė vieną kunigą ištirti reikalo ir jam pranešti. Kunigas viską išklausinėjęs ir ištyręs, pats buvo giliai sujaudintas ir apie tai smulkiai pranešė vyskupui, o pastarasis po kurio laiko pranešė Romos Kūrijai.

Romos Kūrija, reikalą apsvarsčius rado jį tikrai Dievo Apveizdos siųstą ir todėl ne tik aprobavo šį naują sąjūdį, bet dar ir palaimino. Tuojau pat naujo sąjūdžio centras persikėlė į pačią Romą — Grotta Ferrata, kur nuolat vyksta sąjūdžio sekėjų paruošimas.

Tai yra tartum nauja apaštalavimo mokykla, kurioje išmokstama apaštalauti. Šioje vienu metų mokykloje yra skaitomos teologijos, filosofijos, Šv. Rašto, apaš-

Pietų Amerikos stovykloje: valgome "asado".

talavimo paskaitos. Šios mokyklos kandidatai yra jaunuoliai, savanoriai iš viso pasaulio kampų: iš Europos, Amerikos, Afrikos ir Azijos. Įdomiausia, kad toje mokykloje visi dirba ir iš savo rankų darbo pragyvena, o kitą dienos pusę mokosi ir studijuoja. Kelionės išlaidas patys užsimoka. Pasitaiko labai įdomių dalykų, pavyzdžiui, vienas jaunuolis iš Brazilijos, kad užsimokėtų kelionę, pardavė kelias karves, kita mergaitė savo brangiausius daiktus.

Sąjūdžio dvasia ir entuziazmas

Grįžę iš tos apaštališkos mokyklos visi eina toliau savo pareigas: kas mokosi, kas dirba įstaigoje, kas mokytojauja ir savo darbo aplinkoje **skleidžia sąjūdžio dvasią**. Šis sąjūdis neužsiima diskusijomis ir žmonių mokymu, bet ima iš esmės Evangeliją ir ją gyvena.

Kitaip tariant, kuria krikščionišką evangelišką aplinką, kuri turi sudaryti "židinį", kuris aplink stovinčius apšviestų ir sušildytų. Todėl židinio skleidėjai gyvena po keils kartu vienuose namuose, kaip pirmųjų amžių krikščionys, kad iš savo židinio galėtų nešti "ugnį" kitiems.

Kas patenka į šį židinį, gali būti komunistas ar koks kitas liberalas, negali atsispirti prieš tą krikščio-

niškos meilės šilumą, kuri spinduliuoja, ir turi pasiduoti — atsiversti. Tai ir yra šio sąjūdžio pasisekimo paslaptis. Tačiau eikime toliau prie sąjūdžio pačios širdies.

Sąjūdžio dvasia yra **Evangelijos gyvoji dvasia**, kuria kiekvienas gyvena. Pagrindinė mintis yra artimo meilė: **matyti savo artime patį Kristų**. Kaip Marija visą savo gyvenimą buvo pašventusi Kristui, taip ir "fokolaristas" pašvenčia visas savo jėgas — mylėti Kristų savo artime, jam padėti, jį respektuoti.

Sąjūdžio išpažinėjui (fokolaristui) jau nebėra Petro, Jono, Antano, bet kiekviename mato Kristų ir jam ateina patarnauti. Tas pakeičia galvosena iš pagrindų, ir žmogus nustemba, kaip pasikeičia visi santykiai, kuomet pažiūrima šiomis akimis į savo artimą.

Visų fokolaristų žymė yra ta, kad jie yra nepaprastai **linksni ir draugiški**. Kuomet sugrįžti iš jų draugijos ar pobūvio, atrodai lyg atgimęs, lyg atjaunėjęs.

Sąjūdžio mistika ir teologija

Sąjūdžio jaunatviškos ir gaivinančios dvasios šaltinis yra **Kristus**, kuris sutinkamas ne tik maldoje ir Komunijoje, bet ir kiekviename žmoguje. Sąjūdis dažnai kartoja Kristaus žodžius: "**Kur du ar trys susirenka mano vardu, ir aš esu jų tarpe**." Tai yra fokolaristų tikras atradimas. Jie yra ištikinę, jog kai susirenka keli kartu Kristaus vardu, tenai yra pats Kristus. Taigi, gyvenant nuolatos "židinyje", gyvenama nuolatos su Kristumi. Tai ir yra visos mistikos centras ir širdis.

Tuomet prasideda naujas gyvenimas su Kristumi, tuomet visi darbai yra ne tik pradedami ir baigiami, bet ir **tęsimi Kristui ir su Kristumi**. Tai yra gyvenimas Kristuje. Kaip būtų gražu, kad ir ateitininkiskasis jaunimas suprastų savo šūkį "Visa atnaujinti Kristuje" šia dvasia.

Marijos miestas — Mariapolis

Būtų nepilnas vaizdas sąjūdžio, jei nebūtų užsiminta apie fokolaristų bendras atostogas, kurias jie vienu vardu vadina — **Marijos miestu** (Mariapolis).

Sekdami pirmųjų savo pradininkų inspiraciją — išvykti vasarai į kalnus, kasmet kiekviename krašte fokolaristai bent savaitei organizuoja bendras atostogas — Mariapolį. Šiame Marijos mieste — stovykloje gali dalyvauti visi: berniukai, mergaitės, studentai, darbininkai, vedę ir nevedę, pasauliečiai ir dvasiškiai. Tokiu būdu susidaro iš kelių šimtų miestas.

Visi kasdien klauso Šv. Mišių, visi kartu klauso bendrų mąstymų, konferencijų, visi kartu praleidžia laiką žaidimuose ir pokalbiuose, gyvendami ta pačia "židinio dvasia". Įdomu, kad šiame "mieste" gali atvykti ir gyventi ir ne "fokolaristai", kurie laike stovyklos susipažįsta su sąjūdžiu ir dažniausiai lieka jų karšti draugai ir grįžta lyg iš naujo atgimę.

Pasitaiko, kad į "Mariapolį" atvyksta net komunistų, protestantų, iš kurių jau nevienas yra atsivertęs ir pasidaręs fokolaristas. Pereitų metų bėgyje "Mariapolis" buvo suorganizuotas Anglijoje, Austrijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Š. Amerikoje ir Argentinoje. Visi įvyko su dideliu pasisekimu.

Kun. Aug. Steigvila, MIC

Adelaidės (Pietų Australija) vyresniųjų moksleivių ateitininkų naujoji valdyba. Sėdi: Valdonė Mikeliūnaitė — parengimų vadovė, Dalia Viliūnaitė — pirmininkė, Aldona Tugaudytė — sekretorė. Stovi: Leonas Macpanas — vicepirmininkas, Viktoras Karpys — išdininkas. Vytauto Vosylius nuotr.

AUSTRALIJA

Šv. Kazimiero garbei

Pietų Australijoje vyresnieji moksleiviai ateitininkai kovo 8 d. suruošė puikiai pasisekusią akademiją mūsų šventojo karaliačio garbei. Lietuvių Katalikų Centro salė buvo papuošta puikiu šventojo paveikslu ir moksleivių ateitininkų bareljefiniu ženklu ir gėlėmis. Akademiją pravedė naujoji pirmininkė Dalia Viliūnaitė. Pagrindinę paskaitą skaitė retas svečias — iš Romos atvykęs Lietuvių šv. Kazimiero Popiežiškosios Kolegijos rektorius prelatas Dr. L. Tulaba. Jo paskaita buvo labai turininga, pilna gilių minčių ir vaizdinga. Po jo poetas Pranas Pusdešris meniškai perdavė Kazio Inčiūros poemą — Baltasis Raitelis. Nemira Masiulytė, jau garsi kolonijoje kylanti pianistė, paskambino Gounod Ave Maria Stud. Antanas Stepanas perskaitė Kazio Bradūno Prie šv. Kazimiero karsto. Iš Amerikos po savo gausių koncertų grįžusi solistė p. Genovaitė Vasiliauskienė labai gražiai išpildė Čaikovskio Legendą ir Stradella — Viešpatie mano. Jai akompanavo jos nuolatinė koncertų palydovė — australė pianistė Miss Dorothy Oldham. Pabaigai Dalia Viliūnaitė padeklamavo

V. Prosčiūnaitės Broliai Kristuje. Gale dvasios vadas kun. P. Dauknys, MIC visiems padėjo už puikiai atliktą programą, paskaitos mintis. Akademija baigta, visiems giedant Marija, Marija.

Stovykla Pietų Australijoje

Adelaidės vyresnieji moksleiviai ir studentai ateitininkai sausio 12—24 d. suruošė puikiai pasisekusią O'Sullivan's Beach kurorte, 15 mylių nuo Adelaidės smėlėtame Parnanga pajūryje. Stovyklautojų skaičius protarpiais siekė net iki 90, o beveik pusę sudarė čia pirmą kartą atvykę svečiai — Melbourne moks. ir studentai ateitininkai.

Į stovyklos atidarymą atvyko ir svečias iš Melbourne — Australijos Lietuvių katalikų federacijos vadas Antanas Bakaitis. Šalia jo į garbės prezidiumą buvo pakviestas ir Australijos ateitininkų pirmininkas Jurgis Vasiliauskas bei visa stovyklos vadovybė, kurią stovyklautojams pristatė kun. P. Dauknys, MIC, o ji buvo sudaryta iš abiejų vietovių studentų ateitininkų. Ateitininkų pirm. iškėlė mintį, kad sekančiais metais tokią stovyklą suorganizuotų Melbourne ir ten, už 500 mylių, vyktų ir adelaidiškiečiai.

Australijos ateitininkų stovyklos dalyviai

Entuziazmas tryško nuo pirmųjų stovyklavimo valandų. Čia pat, vos tiku nusiritus nuo aukštųjų uolos krantų, banguojanti jūra ir tokia mėlyna, kiek tik akys užmato iki tolimiausiojo horizonto platumų. Erdvios ir pačios vasarvietės su miegamaisiais, valgyklos ir virtuvės pastatais, žaidimų sale, dušais sūriam jūros vandens nu-plovimui.

Kai kiekvieną rytą 7 val. skardūs vadovų švilpukai prikeldavo stovyklautojus iš miego, bematant visi atsidurdavo pajūry. Rytmetinė mankšta, šalti dušai. Visi išsirikiuodavo Lietuvos vėliavos pakėlimui ir būdavo šv. Mišios, palydint lietuviškom giesmėm. Joms pasibaigus, jau garuodavo pusryčiai ant stalų. Iki pietų būdavo dainų ir tautinių šokių pamokos, sportas, paskaitos. Ideologines ir bendro lavinimosi paskaitas skaitė stud. Antanas Fišeris, Jurgis Vasiliauskas, Agutė Stepanienė, Juozas Stepanas, stud. Aldona Butkutė ir Adelaidės klebonas kun. A. Kazlauskas, MIC.

Kiekvieną popietę vykdavo maudymasis jūroje, plaukymo pamokos, žaidimai pajūryje. Labiausiai visiems patiko laužai, o juos gabiai praveddavo Violeta Vasiliauskaitė, talkininkaujant naujai iškylantiems talentams.

Stovyklai baigiantis, įvyko iškilmingas posėdis ir vėl 15 naujų moksleivių ir 2 studentai davė ateitininkų įžodį. Patys vadovai ir stovyklautojai laiko šią stovyklą gerai pasisekusia: išmokta daug dainų, užmegstos naujos draugystės, pagilinta lietuvių kalba ir ateitininkiška dvasia.

Koresp.

BOSTONAS

Diskutuoja

Kovo 1 d. Maironio Parke, Worcesteryje, įvyko šeštasis SAS Bostono d-vės susirinkimas. Pirmininkavo R. Mikšys, sekretoriavo A. Šermukšnytė. Dalyvavo dvidešimt trys studentai ir abiturientai iš Bostono, Brocktono, Putnamo ir Worcesterio Paskaitininku buvo pakviestas Holy Cross kolegijos prof. V. Mantautas. Prelegentas paskaitoje "Protas, tikėjimas ir žmogaus patirtis" gan įspūdingai apibūdino, cituodamas Šv. Raštą, lietuvių poeziją ir savo išgyvenimus, tris pagrindinius punktus, būtent, kad esąs spontaniškas žmogaus žinojimas, jog yra Dievas (Antgamtinė Būtybė); kad žmogaus protas yra Dievo duotoji šviesa ieškojimui Tiesos (Dievo); kad protas atsimuša į ribą — sieną, kurios jis negali peržengti, į kurią daužosi ir mato savo menkumą. Šiuos tris suvedė į vieną, tęsdamas, kad per Įsikūnijimo Paslaptį protas pakilo, lyg nuo tos mažos žvakės liepsnelės ir siekia šviesos prie Tabernakulio, bandydamas giliau tą Šviesą suprasti. Baigdamas tarė, kad nors ir turime dvi puses, dvasinę ir žemišką, bet vis dėlto gyvenime yra siektina sintezė — vienas gyvenimas, viena širdis, viena meilė, viena siela. Neturėti "Berlyno sienos" — konkrečiai davė pavyzdį — netinka per vakarą nusibaliavot, gi sekančią rytą šventam artintis prie Altoriaus.

Po paskaitos ir diskusijų buvo R. Girniaus sąjungos kursų Chicagoje įspūdžių referavimas. Jis pastebėjo, kad kursai atrodė buvę per greitai

surengti; kad beveik vienintelė kursų duoklė kursantui buvo — proga susitikti su kitais studentais ir padiskutuoti dabartines problemas, pvz. segregaciją — integraciją; kad geriau yra rengti rimtus kursus tariamam elitui, negu kad panašius visiems sąjungos nariams, kurių neperdaugiausia matė reikalą juose dalyvauti. Su tuo sutiko ir kursuose dalyvavęs draugovės pirmininkas, kuris taip pat pasigedo SAS CV žadėtųjų kand'atų paruošimui bibliografijos nuorašų.

Toliau vyko pranešimai apie New Yorko draugovės iniciatyva surengtas New Yorko — Bostono uždaras studentėms rekolekcijas Putname bei planuojamas studentams Kennebunkporte. Taip pat pradėta planuoti Naujosios Anglijos ateitininkų metinė šventė gegužės 3 d. Putname.

Po susirinkimo vyko tolimesnės diskusijos bei pasikalbėjimai prie Worcesterio stendčių pastangomis su-ruoštos kavutės.

R. R. R.

CICERO

Moksl. at-kų šventė

Cicero moksleivių at-kų kuopai sekmdienis, vasario 23 d., buvo svarbi diena. Tą dieną įvyko visų ilgai laukta kuopos metinė šventė. Susirinkus neįprastai dideliame narių ir svečių skaičiui, ši džiaugsminga diena buvo pradėta šv. Mišiom šv. Antano parapijos bažnyčioje. Tėvas G. Kijauskas, S. J., pasakė pamokslą.

Stud. Alfredas Vasiliauskas — Berniukų stovyklos viršininkas, Pietų Australijoje išgelbėjęs jūroje skęstančią mergaitę, nežiūrėdamas savo gyvybei pavojaus.

Cicero moksleivių ateitininkų kuopos dvasios vadas kun. P. Patlaba priima įžodį

Po pamaldų visi susirinko salėn, kur po bendrų pusryčių vyko dienos programa. Oficialios dalies pagrindinis ir svarbiausias punktas, žinoma, buvo narių kėlimas ir įžodžio davimas. Labai džiugu buvo pamatyti 21 kandidatą, keliamą į jaunučius, devynis jaunučius, keliamus į jaunesnius ir penkis jaunesnius — jau į vyresnius. Buvo mums taip pat garbė išgirsti prelatą I. Albavičių, kun. G. Kijauską, kun. P. Patlabą ir J. Račkauską prabylančius į mus ir skatinančius į tobulybę.

Meninė dalis buvo išpildoma grynai jaunimo. Gamtos mylėtojos jaunutės mergaitės Stončiūtė, Stakytė, Naujalytė, Markauskaitė, Sabinskaitė, Šulaitytė, Haenel, Chainaitė, Laurušonytės, Bernardzik ir Radvilaitės kartu su G. Venclova padeklamavo „Dėdės Derliaus turtų parodą“. Jaunučių berniukų būrelis nariai Laniauskas ir Navickas padeklamavo po eilėraščių, o visas būrelis pirmą kartą išdrįso išeiti ir padainuoti „Daug, daug dainelių.“ Jaunesnieji at-kai R. ir R. Kaunai ir D. Brusokaitė parodė savo sugebėjimus pianinu, žinoma, ne visi trys iš karto.

Humoristinis dr. S. Aliūno eilėraštis buvo su stipriomis emocijomis padeklamuotas, kone suvaidintas, S. Venclovaitės.

Nuotaikos pakeitimui K. Griniūtė pagrojo pianinu, o L. Šatas akordeonu. Tinkamai programą užbaigtą vėl pasirodė mergaičių būrys, šįkart jaunesniųjų — Arštikytė, Kisieliūtė, Stakytė, Alšauskaitė, Stančiūtė, Sakalaukaitė, Štuopytė, Latožaitė, Janiūnaitė, Gudgalytė ir Griniūtė — su specialiai šiai progai dr. S. Aliūno sumaniai parašytu vaizdeliu „Rytas ateitininkų stovykloj“. Šventę užbaigė dr. P. Kisielius, tardamas mums žodį. Meninę dalį pranešinėjo V. Babrauskas ir B. Kriaučiūnaitė; oficialią dalį buvo pravedusios S. Venclovaitė ir K. Lauraitytė.

Esame labai dėkingi p. S. Kisielienei ir p-lei A. Prapuolenytei už paruošimą jaunųjų jėgų mergaičių, o p. A. Tauginui ir p. A. Venclovai berniukų. Taip pat turim padėkoti visoms mamoms Tėvų komitete, kurių pastangos buvo reikalingos pusryčiams paruošti.

V. B.

CHICAGO

Marijos kuopos jaunučių būrelis

Vasario 16 Marijos kuopos (Chicagoje) jaunesnieji berniukai su globėjais turėjo išvyką į Palos Hills.

Marijos kuopos globėjas atvažiavo į Brighton Parką ir čia su mumis išklaušė šv. Mišias Po Mišių ilgai važiavome ir pagaliau privažiavome tuos kalnus. Ten mes ilgai vaikštinėjome po krūmus, mėtėmės sniegais ir ilgai džiaugėmės gamta.

Bet kai visi buvome „pooped out“, tai pavalgę grįžome į Chicagoją laiku Vasario 16-tosios minėjimui.

A. Pakalniškis

Iškyla į muziejų

Kovo pirmą dieną jaunučiai su globėjais iškl'ausė šv. Mišias Brighton parko lietuvių parapijoje, o po to važiavo į Mokslo ir Pramonės muziejų. Ten jaunučiai su parinktais globėjais aplankė daug parodų. Matėme Chicago senovėje, senovines mašinas, senovines ugniagesių stotis ir senovinius kinus. Buvome užėję ir į vokiečių povandeninį laivą, kuris jaunučiams padarė didelį įspūdį. Buvo labai įdomu ir nelabai norėjome važiuoti namo, nes matėme tik ketvirtadalį visų parodų. Išvažiavome su pasiryžimu kada nors vėl sugrįžti. Parvažiavome dar laiku užėti į Kaziuko mūgę.

Kitą šeštadienį vyresnieji berniukai važiavo į akvariumą ir paskiau į planetariumą.

Aleksas Pakalniškis, jr.

Studijavome astronomiją

Kovo 7 d. Marijos kuopos (Chicagoje) berniukai su globėju buvome Planetariume. Ten matėme daug įdomių instrumentų, kuriuos naudoja mokslininkai studijuodami žvaigždes ir kitas planetas. Buvome užėję ir į apvalų kambarį, kuriame buvo lubos kaip dangus. Tas kambarys atrodė toks tamsus ir net keli berniukai manė, kad buvo naktis ir jiems laikas miegoti. Vienas ponas visiems pasakojo apie žvaigždes, planetas, saulę ir mėnulius. Paskiau išklaušėme paskaitos apie kalendorius. Sužinojome daug įdomių dalykų ir nenoromis grįžome namo globėjo autobuselyje.

Po savaitės įvyks 5—6 skyriaus berniukų susirinkimas, o po dviejų savaitių įvyks vyresniųjų berniukų mėnesinis susirinkimas, kuriame Jonas Ilekis papasakos apie meškeriojimą.

Aleksandras Pakalniškis, jr.

Pusmečio veikla

Dar nesuėjo šeši mėnesiai, kaip Marijos kuopos (Chicagoje) berniukų būrelis įsikūrė, o jau organizuota jo veikla yra išaugusi. Būrelyje yra net trylika berniukų iš septinto ir aštunto skyriaus.

Būrelio valdyba susideda iš penkių asmenų. Pirmininku yra Vincas Matulevičius, vicepirmininku — Antanas Janušis, korespondentu ir jaunučių globėju — Aleksandras Pakalniškis, jaunučių globėjo padėjėju — Arvydas Valenta, o sporto reikalų vedėju — Jonas Ilekis.

Per tą pusmetį esame labai daug nuveikę: įsteigėme ir globojame ketvirtą, penktą ir šeštą skyriaus berniukų kuopelę, turime ir stalo teniso komandą, kuri greitai išmėgins savo jėgas su Pr. Dielininkaičio kuopos berniukais.

Iš viso turėjome penkis susirinkimus ir aštuonias iškylas. Susirinkimus pravedame įdomiai Juose mes aptariame savo reikalus, diskutuojame įvairius dalykus ir nutariame, ką nuveiksime ateity.

Mūsų kuopos korespondentas rašo "Draugo" ateitininkų skyriuje ir kas mėnesį vienas narys parašo apie knygą į "Ateitį".

Taip mūsų būrelis dirba ir augs, kad galėtumėm būti geresniais lietuviais ir ateitininkais.

Aleksandras Pakalniškis, jr.

Planuojame vakarą

Kovo 22 d. įvyko Marijos kuopos (Chicagoje) vyresniųjų berniukų susirinkimas Liulevičių bute po 10 val. Mišių Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Susirinkimo eigoje buvo įneštas planas surengti rudenį Literatūrinį vakarą.

Ateinančiame bendrame kuopos susirinkime, kuris įvyks balandžio 12 d., nutarėme išpildyti programos dalelę.

Kalbėjome ir diskutavome apie ateitininkų penkis ideologinius principus.

Susirinkimo programą išpildė Jonas Ilekis. Jis įdomiai mums papasakojo apie meškerojimą ir parodė įtaisus žuvisms pagauti.

Jono Ilekio papasakojimais įkvėpti mes globėjo autobuselyje išvažiavome į akvariumą. Ten mes matėme tūkstančius žuvų. Buvo gražių, ne gražių, mažų, didelių, keistų ir paprastų žuvų. Ypatingai mums buvo įdomu žiūrėti į vėžlius, ryklius ir oktopą, kuris mane ir dabar sapnuose baugina.

Susirinkime buvo nutarta sekančią iškylą padaryti po dviejų savaitių. Mes po ilgų diskusijų nutarėme važiuoti ("U. S. 30 Drag Strip"). Ten bus greitų mašinų lenktynės.

Kas iš berniukų norėtų prie mūsų kuopos priklausyti, gali skambinti telefonu 376-6489.

Aleksandras Pakalniškis, jr.

Svečiai Cicero moksleivių ateitininkų kuopos šventėje. Kalba globėjas dr. P. Kisielius

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos valdyba

Pirmininkas — Jonas Račkauskas, vicepirmininkė — Janina Radvilaitė, sekretorė — Ramunė Juozevičiūtė, išdininkas — Kęstutis Bagdonas, užsienio skyriaus vedėjas — Alvydas Bičiūnas, MAS-CV vicepirm. rytų reikalams — Rimantas Pauliukonis, narys jaunučių reikalams — Genė Dubauskaitė, narys globėjų reikalams — Aušrelė Skirmuntaitė, narys sendraugių reikalams — Adomas Viliušis ir narys studentų reikalams — Algis Lukas.

Kiekvienas narys CV yra taipgi narys įvairių CV komitetų. Komitetų sąrašas bus paskelbtas vėliau.

MASCV taipgi nori pranešti, kad kun. Gediminas Kijauskas, S. J., yra naujas MAS dvasios vadas. Jo adresas yra 2345 W. 56th St., Chicago, Illinois 60636.

MAS centro valdybos adresas yra 5725 South Artesian Avenue, Chicago, Illinois. Tel. 312-925-8461. Visais reikalais rašykite šiuo adresu. Laiškai bus perduoti atitinkamam asmeniui. Jei atskiros skyriaus vedėjas yra Jums pristatęs savo adresą susirašinėjimui, prašome laikytis to duoto adreso.

Negras pas lietuvius

"Rasinė problema nepriklauso vien negrui, bet visai Amerikai". Šiais žodžiais Milton O. Davis, šešt., kovo 21 d. stud. atkū ruošiamame gavėnios seminare pristatė lietuviams negrų siekius ir norus.

Kalbėtojas yra dabartinis CORE organizacijos pirmininkas. CORE buvo įsteigta 1942 metais, kad įvykus nemalonumui ar nesusipratimui tarp baltųjų ir juodųjų būtv galima susitikti ir išsiaiškinti. Tam nepavykus, CORE imasi griežtesnių priemonių, pvz. "boycots ir sit-ins". M. Davis ypatingai pabrėžė, kad CORE labai stengiasi taikingai išsiaiškinti, tad prieš kiekvieną "boycot" būna daug susitikimų ir aiškinimosi.

Supažindindamas su negrų problemomis, p. Davis aptarė negrų mokyklų prastumą, darbų neprieinamumą, nepriėmimą restoranuose, apatiją ir nesidomėjimą tų negrų politikierių ir pareigūnų, kuriems dabartinė padėtis pelninga, ir žmonių baimę prieš juos balsuoti.

Baigiant, kalbėtojas pabrėžė, kad rasinę problemą galima išspręsti dvejopai: visiška lygybė arba visiška opresija.

Atsakydamas į pateiktus klausimus, M. Davis aiškino, kad galima įvesti integraciją gyvenamuose rajonuose tik visai Chicagai priėmus "Open occupancy", o apsigyvenimas negrų lietuvių kolonijoje nei vieną, nei kitą grupę nepriverstų atsisakyti savo tradicijų ir papročių.

Klausytojai mielai priėmė Milton Davis; jų gausumas liudijo lietuvių susidomėjimą realia problema.

J. J.

Nauja valdyba

Chicagos ASS skyriaus nauja valdyba pareigomis pasiskirstė šitaip: pirm. Jonas Šoliūnas, vicepirm. Adomas Viliušis, vicepirm. Marytė Meškauskaitė, išd. Jonas Žadeikis, sekr. Audronė Stakytė — Užgiriene, 31000 S. Michigan Ave., Chicago, Ill. 60616, dvasios vadas kun. dr. J. Kubilius, S. J.

Žinios apie Bažnyčios suvažiavimą

Bene paskutinė žiemos diena — penktadienis, kovo 20, — o Chicagoje siaučia sniego pūga, kuri kelių pirštų storio sniego antklode apdengia ir žydėti pradedančius krokusus. Po tokios audros miestas darosi tingus — nesinori nė pajudėti. Va, tačiau, visas būrys Jaunimo centro salėje — šį vakarą kalbės vysk. V.

Brizgys apie Bažnyčios suvažiavimą. Įdomu išgirsti, nes tai ne iš laikraščių — tai paties dalyvio pergyvenimai.

Prieš paskaitą bendram vaizdui sudaryti filma apžvelgiame suvažiavimo aplinką — daugiaspalvė vyskupų minia, didžiulė susirinkimų salė, kurią stebi juodoji šv. Petro statula.

Paskaitoje atsakyti klausimai, kurie dažnai keliami kalbant apie suvažiavimą. Ar yra nuomonių skirtumų? Savime aišku, kad yra — būtų blogai, jei du tūkstančiai vyskupų viską priimtų vienbalsiai. Suvažiavime ryški nuomonės laisvė: štai net kuriuo nors klausimu diskusijas uždarius, asmuo, gavęs penkių vyskupų parasus, turi teisę kalbėti. Ar suvažiavimas buvo reikalingas? Aišku, kad, pavyzdžiui liturginės reformos buvo galima padaryti be suvažiavimo, tačiau tai nebūtų sulaukę tokio visuotinio susidomėjimo. Visas pasaulis pamatė naujai, kaip atrodo Bažnyčia. Koks svarbiausias suvažiavimo tikslas? Tai matome pažvelgę į žmoniją:

krikščionys aiškiai suskilę dėl praeities žmonių silpnybių, labdara didele dalim politiniai motyvuota, katalikuose skundžiamasi kunigų trūkumu, bet neretai kunigas dirba pasauliečio darbą. Pagrindinis suvažiavimo tikslas yra dvišypis: pažadinti kataliko sąmonę, atpirkimo reikšmę sau, bet taip pat pažadinti atsakomybę už kito žmogaus išganymą.

Vysk. V. Brizgys atsakė . visą pluoštą klausimų diskusijose po paskaitos. Chicagos sendraugijų ateitininkų pirmininkas J. Šolinas šilta padėka baigė įdomų vakarą.

DETROITAS

Dr. J. Girniaus paskaita

Dr. J. Girnius, Ateitininkų Federacijos Vadas, lankėsi Detroite sekmdienį, kovo 8 d. Vakare, International Instituto patalpose dr. Girnius skaitė paskaitą Detroito visuomenei "Krikščionio laisvė", o po to visiems lietuviams studentams. Ši susirinkimą suorganizavo Detroito Studentų Ateitininkų draugovė. Į paskaitą atsilankė didelis skaičius lietuvių studentų organizacijų.

Dr. Girnius pradėjo apibrėždamas jaunimo santykius su vyresniaisiais. Prelegentas bendrai apibūdino šių dienų jaunimą.. Pradedant mažu vaiku, jaunimas turi visko per daug ir todėl jis stato save į centrą ir ieško tik to, kas jam pačiam naudinga. Jaunime pasitaiko ir kieto realizmo ir didelio vaikiškumo. Bendrai paėmus, prelegentas pastebėjo, jog šių dienų jaunomenė susirūpinusi įsigyti gerą profesiją, siekiant geresnio asmeninio gyvenimo, o ne geresnio pasaulio.

Ateitininkų Federacijos Vadas pastebėjo, kad jaunuolis turėtų savęs pasiklausti ne "Kas aš esu?", bet "Kas aš privalau būti?" Taip pat dr. Girnius pabrėžė, kad jaunoji karta turi išsiskirti iš senesnės ne tik ko nors atsisakydama, bet ką nors pozityvaus sukurdama. Nepakanka iš senosios kartos išsiskirti bet kuo, bet reikia ko nors pozityvaus siekti.

Toliau buvo įdomios ir gyvos diskusijos. Buvo iškelta daug įdomių klausimų, kaip pvz., ar tikėjimas, kad Lietuva bus kada laisva, nėra tik tuščia viltis? Į tai prelegentas atsakė, kad istorija yra ne lemiamas, bet kuriama, o kiek lietuvių bus tremtyje

išlaikyta, priklauso nuo daug dalykų.

Kitas įdomus klausimas lietuvių ideologines organizacijas ir Lietuvių Studentų Sąjungą. Į klausimą, ar reikia daugiau veikti ideologinėse organizacijose, ar LSS, dr. Girnius atsakė, kad reikia abiejose veikti. Ideologinės organizacijos duoda progos pabendrauti su savo idėjos draugais ir išvystyti savo principus, o LSS sujungia įvairių pažiūrų jaunimą į vieną reprezentacinę vienėtą.

Vienas iš kontroversiškiausių ir daugiausia diskusijų sukėles klausimas buvo sekantis: ar nereikėtų likviduoti visas ideologines organizacijas ir palikti tik vieną bendrą studentų organizaciją, kaip pvz. Lietuvių Studentų Sąjungą. Čia dr. Girnius pastebėjo, kad tuo atveju nebūtų progos kiekvienam studentui dvasiniai išsivystyti ir būtų per daug įvairių idėjų žmonių vienoje organizacijoje. Be to, šiuo atveju išskyla ir visa eilė kitų klausimų. Prelegento nuomone visos ideologinės organizacijos šiuo metu gyvai veikia, ir nėra jokio reikalo jas naikinti.

Po paskaitos ir diskusijų studentai vaišinosi kavute ir pyragaičiais.

Jūra G.

ITALIJA

Romos ateitininkai

Romos ateitininkai suėjo vasario 9 popietį metiniam susirinkimui. Pagrindinis kalbėtojas buvo prof. Vladas Juodeika, politinių mokslų profesorius iš Portlando universiteto. Jis pristatė mums Amerikos šviesias ir tamsias puses.

Dėl išorinio papročių skirtumo daug europiečių Amerikos nesupranta ir ją peikia. Pasidaryti ekspertu apie Ameriką neužtenka joje pagyventi du ar tris mėnesius. O Ameriką suprasti yra dabar labai svarbu, nes ji dabar veda vakarus (į gera ar bloga), panašiai, kaip mes, romėnai, darėme prieš du tūkstančius metų.

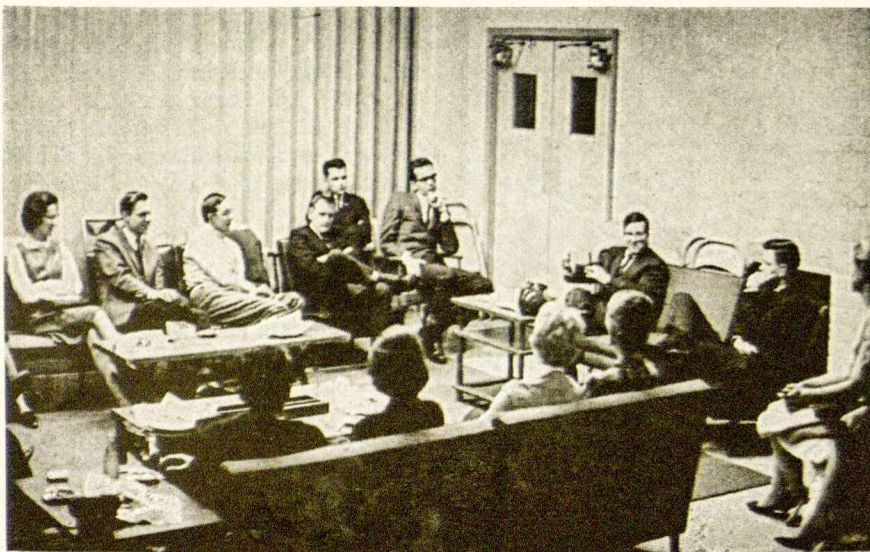
Tarp Amerikos pozityvių aspektų yra jos žmonių draugiškumas, jų dinaminis charakteris, jos lygybė ir proga visiems pakilti.

Tarp negatyvių aspektų yra moralės smukimas, standartizacija ir idealų stoka.

Baigdamas prof. Juodeika pastebėjo, kad auganti Katalikų Bažnyčia gali pasukti Amerikos gyvenimą į gerąją pusę, ypač jeigu įsigys daugiau socialinio sąmoningumo. Po paskaitos visi jautėmės, kad mūsų brolius Naujame Pasaulyje žymiai geriau suprantame.

Buvo taip pat išrinkta nauja Romos Ateitininkų valdyba: pirminin-

Ateitininkų Federacijos Vadas dr. J. Girnius kalbasi su Detroito studentais.

kas — A. Bortkevičius, sekretorius — Žemaitis, išdinininkas — J. Kazlas, dvasios tėvas — kun. A. Bačkis, revizijos komisija: kun. Dobrovolskis ir J. Longas.

Naujoji valdyba šoko į darbą su stačia gąsdinančiu entuziazmu. Pirmas valdybos posėdis, kuriame buvo suformuoti planai pertvarkyti organizacinę veiklą ir buvo sugalvota visa eilė naujų žygių ateinantiems metams, įvyko rytojaus dieną. Matysime....

Spartacus

MELROSE PARK

Melrose Parko (Chicagos priemiestis) Jono XXIII vardo kuopos moksleiviai kovo 6 d. susirinkime, pirminkaujant Rasai Juknelytei ir sekretoriaujant Arūnui Pažeriūnui, aptarė einamuosius reikalus. Susirinkiman buvo atsilankiusi MAS cv vicepirminkė Janina Radvilaitė. Kadangi kuopa tebėra nauja, nutarta iki metų galo susirinkimų programose sistemingai panagrinėti, kiek tai galima, ateitininkiškos pasaulėžiūros sąvoką ir apimtį ir ateitininkijos istorinį mo-

ras Vainius, 8316 60th Avenue, Elmhurst, L. I., N. Y.; sekr. — Birutė Barauskaitė, 8023 85th Drive, Woodhaven 21, N. Y.; išd. — Marytė Sandanavičiūtė, 195 N. 6th Street, Brooklyn 11, N. Y.; globėjai: K. Kudžma 365 Lincoln Plance, Brooklyn 38, N. Y.M. Navickienė, 439 Lincoln Ave., Brooklyn 8, N. Y.; V. Lušytė, 88-01 104th Street, Woodhaven 21, N. Y.; I. Sandanavičiūtė, 195 N. 6th Street, Brooklyn 11, N. Y.

Studentų Ateitininkų Sąjungos New Yorko draugovės suruoštos rekolekcijos įvyko kovo 6, 7 ir 8 d. pas Nekalto Prasidėjimo seseles Putnam, Connecticut. Rekolekcijų vedėjas kun. Kijauskas S. J atvažiavo iš Čikagos. Uždaros rekolekcijos prasidėjo anksti šeštadienį ryte su šv. Mišiomis ir pasibaigė sekmadienį po pietų, kai kun. Kijauskas davė studentams popiežiaus palaiminimą. Prie rekolekcijų prisidėjo ir SAS Bostono draugovė, iš kurios atvažiavo studentų dalyvauti rekolekcijose. Abidvi draugovės nuoširdžiai dėkoja kun. Kijauskui už jo pasiaukojimą ir Ne-

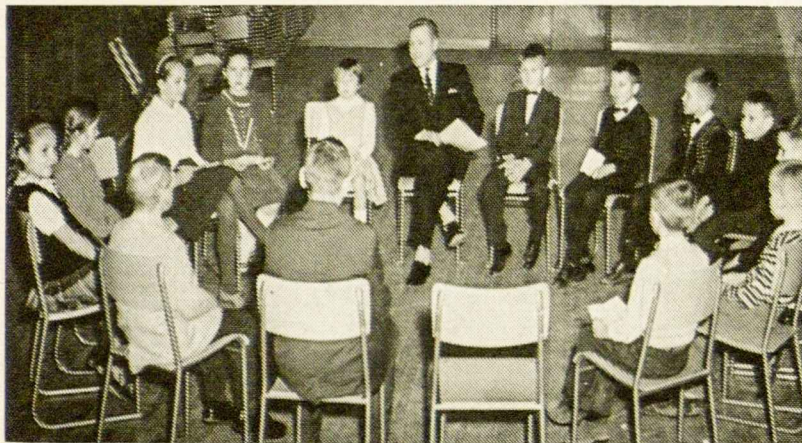
PHILADELPHIA

Kuopos valdyba

Philadeiphijos kuopos valdybą sudaro: pirm. — Liudytė Bakanaitė, 707 McIlvan Street, Chester, Pa.; sekretorė — Rimgaila Salytė, 206 Wayne Avenue, Springfield De. Co., Pa.; išd. — Edvardas Sklodaitis, 1715 South Front Street, Philadelphia 48; globėja — p. Gasparėnienė, 810 Fifth Street, Cambridge, N. J.; dvasios vadas — kun. Širvaitis, Villa St. Joseph, Newtown, Pa.

TORONTAS

Prof. St. Salkauskio jaunesnieji moksl. ir jaunučiai ateitininkai įspūdingai paminėjo Tautos šventę Vasario 16 d. Organizuotai su vėliava dalyvavo Prisikėlimo par. bažnyčioje 10:00 val. Šv. Mišiose. Gausiai ėjo šv. Komunijos, aukodami ją už žuvusius Tėvynės brolius. Po šv. Mišių šimtinė jaunųjų su vėliava gatvėmis nužingsniavo į Lietuvių Vaikų Namus, kur įvyko bendri pusryčiai. Į pusryčius buvo pakviesti ir vyr. moksleiviai, kurie kartu dalyvavo šv. Mišiose. Gražiai visus priėmė ir visu nuoširdumu patarnavo stud. at-kės. Pasisotinę visi rinkosi salėn, kuri atrodė neįprastai. Prėkinėje sienoje prisegta plati trispalvė vėliava, o po ją nuleistas juodu kaspiniu parištas Vytis. Susirinkę salėn, greit nutilo, kai priekyje pasirodė p. K. Kaknevičius, šv. Jono Kr. par. Jaunųjų globėjas. Jis papasakojo apie didvyrį jaunuolį, kuris buvo ateitininkas ir kuris žuvo kovose už Lietuvos laisvę. Jaunųjų akys sekė kalbėtoją, kuris savo paprasta kalba, bet gyvais judėsiomis dėmesingai nuteikė klausytojus. Tylos minute buvo prisiminti žuvę už Tėvynės laisvę. Meninėje dalyje jaunesnės moksl. at-kės pasirodė su įspūdingu montazu: "Šaukiu tave, tėvyne". Tolumoje girdėjosi du balsai, šaukiantys Tėvynę. Tautiniais rūbais pasipuošusi pasirodė "Lietuva". Ji buvo liūdna, liūdnomis melodijomis lydėjo ją grupė mergaičių iš pavergtos Tėvynės ir kitas būrys — laisvoji žemė gyvenančios. Pasirodė Jaunutės, mažosios sesutės Onytė ir Irutė Poškutės, padeklamuodamos "Graži Tėvyne". Su garsiu plojimu buvo sutikti jau gerai pažįstami Viktoras ir Rimantas Kaknevičiai, kurie sudainavo "Partizanų dainą". Rūtelė ir Marytė Vaičiūnaitės vaizdžiai padeklamavo "Nelaukit sugrįžtant". Ir pačios mažiausios jaunutės Vidutė Jasinevičiūtė ir Marytė Vaičiūnaitė gražiai prabilo eilėraščių "Pasimelsk, vaikuti!" Pabaigai broliai Kaknevičiai

Hamiltono, Ont., ateitininkai jaunučiai savo susirinkime. Vidury — jaunučių globėjas K. Mileris. Hamiltoniečiai stropiai ruošiasi savo didžiajai ateitininkų šventei, kuri įvyksta gegužės mėn. 3 d. Į šventę atvyksta Federacijos vadas dr. J. Girmius, ateitininkai iš Toronto, Rochesterio, Clevelando, Detroito ir daug žymių svečių

mentą. Nariai pasiskirstė referatų paruošimą. Numatyta, kad kuopos nariai prisidės prie Melrose Park LB ruošiamų minėjimų: Motinos dienos, birželio įvykių, Donelaičio ir rugsėjo 8 d. Šiame susirinkime buvo parodyta, kaip nagrinėjamas literatūros kūrinys — tą įdomiai ir gambiai pravedė Romualdas Barauskas, pasirinkęs Maironio eilėraščių "Trakų pilis".

NEW YORKAS

Kuopos valdyba

New Yorko Marijos Pečkauskaitės kuopos valdyba: pirm. — Algimantas Balsys, 562 W. End Avenue, Manhattan 24, N. Y.; vicepirm. — Pet-

kalto Prasidėjimo Seselių Kongregacijai už rūpestingą prižiūrėjimą ir vaišingą priėmimą savo sodybon, kurioje tikrai buvo galima rasti rekolekcijoms tinkamą nuotaiką.

— — —

SAS N. Y. draugovės kandidatų egzaminai buvo laikomi penktadienį vakare, kovo 13, Darbininko redakcijoje, Brooklyn, New York. Šeštadienį įvyko iškilmingi pietūs, per kuriuos studentai ateitininkai iš New Yorko ir svečiai iš Boston draugovės priėmė naujus narius į Ateitininkų šeimą: pietūs buvo Westfalls restorane, Atlantic Avenue ir 111 Ctreet.

S. G.

įspūdingai sudainavo duetą apie tėvus.

Nuskambėjus atkų himnui, minėjimas oficialiai ir baigėsi, tačiau jaunieji dar nesiskubino. Kiek pasivaišinę, dalinosi įspūdžiais, jiems patiems suprantamu neilgu minėjimu.

Šio minėjimo sėkmingumas priklausė nuo visų glaudaus bendradarbiavimo. Globėjų vieningo, darnaus sutarimo ir tėvelių nuoširdžios talkos.

M. K.

URBANA

Diskutuoja

Urbanos studentų ateitininkų draugovės susirinkimas įvyko vasa-

rio 7 d. Iškilio karštos diskusijos iš Jono Bogutos klausimo, ką reiškia dalyvavimas Bažnyčioje ir ko mes tikimės iš Bažnyčios.

Buvo pareikšta įvairių nuomonių. Didžiausia problema yra — ar dalyvavimas Mišiose yra toks, koks turėtų būti? Mišių malda yra centrinė religinio gyvenimo dalis, bet daug kam žmonių minia ir piniginių reikalų įmaišymas trukdo melstis.

Nutarta pratęsti diskusijas ateinančiuose susirinkimuose.

Urbanos draugovė ruošia susikau-pimo dieną kovo 14 d. Pramatyta pakviesti paskaitininką iš Chicagos.

Otilija Užgirytė

Žaidžiam stalo tenisą Pietų Amerikos jaunimo stovykloje.

K A D A S T O V Y K L A U S I M E ?

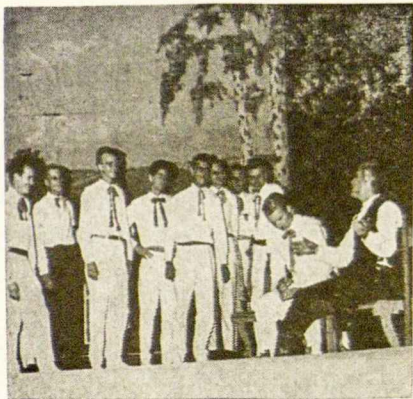
Birželio 21 — liepos 4 d. vyresnieji moksleiviai Dainavoje

Liepos 5 - 18 d. jaunesnieji moksleiviai Dainavoje.

Liepos 19 — Rugpiūčio 1 d. Kanados jaun. moksleiviai Wasaga Beach.

Rugpiūčio 2 - 9 d. sendraugiai Dainavoje.

Rugpiūčio 17 — rugsėjo 7 d. studentai Dainavoje.

„Linų Žiedo Daina”

WATERBURY

Waterburio ateitininkai, pasinaudami pamokslininko ir paskaitininko tėvo Tomo V. Žiūraičio, O. P., atsilankymu į vietos parapiją misijoms, kovo 1 d. surengė paskaitą, į kurią atsilankė gausus būrys besidominčių. Paskaitos tema — „Asmenybės esmė” buvo nepaprastai įdomi ir į diskusijas įtraukė daug klausytojų.

Gavėnios rimčiai šios paskaitos suruošimas buvo sveikintinas ir nuostabu, kad diskusijose aktyviai dalyvavo veik visi susirinkusieji sendraugiai ir svečiai.

Po paskaitos buvo apsvartyta ke-

letas ateitininkiškų reikalų ir išrinkta nauja skyriaus valdyba, į kurią įėjo inž. J. Rygelis, V. Vaitkus, A. Petrauskas ir Š. Petruškevičienė.

Naujoji valdyba skubiai susirinko posėdžiui ir aptarė keletą naujų planų susijusių su ateities veiklos pagyvinimu. Taip pat nutarta po Velykų sušaukti sendraugių susirinkimą. Naujosios Anglijos rajono tradicinėje ateitininkų šventėje, kuri bus gegužės 3 d. Putnamo seselių sodyboje, užsimota dalyvauti aktyviai, gausiai kviečiant ir besidominčius svečius.

VAV

Didžiai Mieli ATEITIES Redaktoriai,

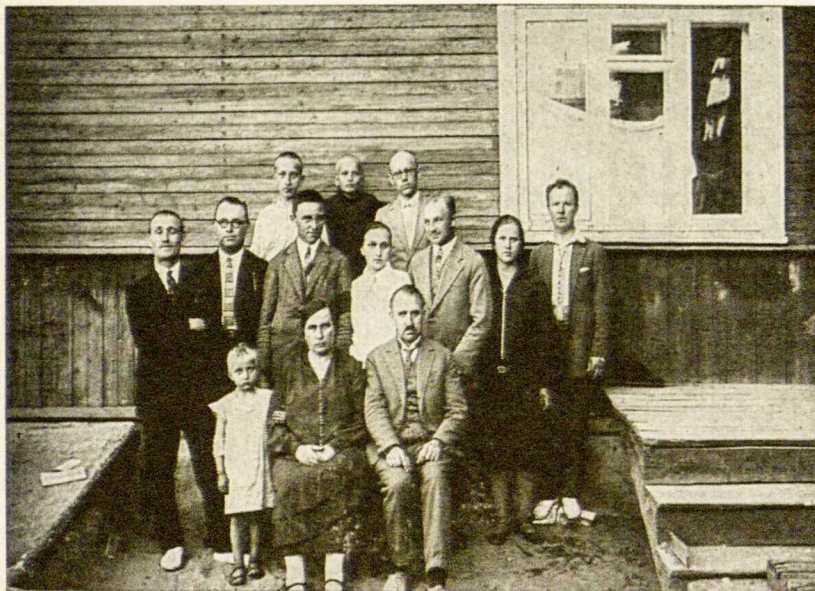
Dar 1961 metų ATEITIES Nr. 2-me, taigi prieš porą metų, kai žurnalas šventė savo 50 metų sukaktį, radau ir perskaičiau Onos Dovydaitytės Malko atsiminimus apie jos tėvelį prof. Praną Dovydaitį. Gyvenęs profesoriaus pastogėje nuo 1925 m. iki 1931 m., berods daugiau negu 5-rius metus, prisiminiau ano meto gyvenimo turinį, kasdienybės eigą ir žmones, su kuriais teko susidurti ir santykiuoti profesoriaus dukters aprašytose aplinkybėse. Jos rašytose eilutėse buvo glaustai pasakota kasdieniškoje profesoriaus gyvenimo eiga, jo gyvenimožiūra ir būdas. Miela buvo prisiminti įdomi praeities gyvenimo atkarpa, tik tada mano nežinota, kad mano rankose atsidurs dar viena gana įdomi profesoriaus namų gyvenimo iliustracija.

Habent sua fata libelli posakis tinka ne tik knygų likimui, bet ir kito pobūdžio daiktams, šiuo atveju paprastai atviruko dydžio foto - nuotraukai. Kaip ji atsidūrė mano žinioje, netenka čia pasakoti, tik jos atsiradimas man suteikė nemažą džiaugsmo. Juo noriu pasida-

grafiją, skirtą prof. Prano Dovydaičio gyvenimui ir veiklai, siunčiu šią nuotrauką ATEIČIAI kartu su joje esančių asmenų apibūdinimu. Padaryta klišė tiktų vėlesnei bet kurio pobūdžio dokumentacijai.

Nuotraukoje matome profesoriaus šeimą, kartu su visais namų gyventojais. Kiek įstengiu prisiminti, ši nuotrauka daryta prieš 1930 VD metus. Visa grupė susirinkusi kiemyje su vartais į anuo metu tik pradėdamos statyti Prisikėlimo bažnyčios aikštę. Kaip matome nuotraukoje net trys (įskaitant ir profesorių) vyrai avi kažkaip "madniais" anuo metu sportiniais pusbačia's.

Grupės priešakyje matome profesorių Dovydaitį su ponija ir jaunesniąja dukrele Laimute. Antros grupės eilėje stovi (nuo dešinės į kairę): šio laiško autorius, koją nevykusiai atstatęs, Jonas Pankauskas, Zenonas Ivinskis, Onutė Dovydaitytė, Stasys Lušys, tarnaitė (jos vardo ir pavardės jau nebeprisimenu) ir mokytojas Jurgis Mileris. Trečioje eilėje: abu Dovydaičių sūnūs, Jonas ir Vytautas, ir Stasys Rauckinas. Kaip matome, profesoriaus namuo-

Prof. Pranas Dovydaitis ir artimieji

linti su ATEITIES redakciniu kolektyvu ir skaitytojais, o ypač su minėtų atsiminimų autore, kurią atsimenu tik kaip jaunutę gimnazistę. Žinodamas iš kažkada skaitytų (rodosi, Ateityje) kronikinių apžvalgų, kad ketinama rašyti ir išleisti mono-

se vienu metu gyventa net šešių viengungių vyrų, studentų **par excellence**, kaip Z. Ivinskis, ar studentų su tarnybotomis, iš kurių du jau turėjo pastovias profesijas (Čižiūnas ir Mileris, kuris jau nebestudijavo). Suprantama, tikslumo šiuose

nusakymuose netenka reikalauti, tad už juos atsiprašau tų asmenų, kuriems likimas lėmė atsidurti čia, už Atlanto ar laisvoje Europoje, ir kurie patys save matys šioje nuotraukoje.

Profesoriaus namų antrasis aukštas, be jo kabineto, turėjo dar penkis nedidelius kambarius, kuriuose gyveno tas pustuzinis jaunų nuomininkų. Pastoviausias ir ilgiausiai išgyvenęs tuose namuose "kavaličius" buvo Jurgis Mileris. Po jo gal tektų toks titulas šių žodelių autoriui. Gyventa su mumis ir a. a. Pr. Dielininkaičio ir dar kai kurių vyrų, kurių jau nebeprisimenu. Tačiau višų čia paminėtųjų bendravimas, ypač vakarinis, su įdomiomis diskusijomis ir kukliais "lašelio" nugėrimais (už juos net ir profesorius nebarzdavo, tik neatsimenu, ar nors kartą buvo pasisekę jam įsiūlyti lašelį). Profesorius, kiek laisvenis būdamas (jau tik vėlai vakare) neatsisakydavo užėiti į centrinį ir kiek erdvesnį Jurgio M. kambarį, kuriame dažniausiai jaunų gyventojų suėigos vykdavo, ir pasiklausyti, kas ten kartais ir karštakai buvo diskutuojama. Tačiau jo vizitai pas "kavaličius" buvo trumpi, nors tėviškai nuoširdūs.

Ideologiniu atžvilgiu buvau toje "kavaličių" grupėje kaip varna tarp balandžių, tačiau nė karto nebuvo tokio atvejo, kad nebūtų buvęs surastas "modus vivendi" tarp kiek skirtingų mūsų nuomonių. Ypač atmintinas a. a. Pr. Dielininkaičio noras ir gebėjimas tokio sutarimo ieškant.

Gyvenimo staulėleidžio sulaukę ar dar jo laukdami, mes beveik visi matome praeitį skaistesnę negu kartais ji tikrai yra buvusi. Tačiau nevertint praeities, ypač nevertint ją nuėjusių žmonių, būtų nusikaltimas žmogiškosios būties atžvilgiu. O jei vertinant praeitį kartais slystelėjama į sentimentus, tai šis reiškinys taip pat gali ir turėti būti pateisinamas. Tad progą panaudodamas lenkiu galvą prieš amžinybėn nuėjusį profesorį, jo žmoną ir kitus, kurių gyvų jau gal neteks matyti, taip pat skrieju mintimis pas tuos, kuriuos žinau gyvus - sveikus laisvame pasaulyje esant, linkėdamas jiems visiems sveikatos ir patvaros gyvenime ir kaikurių labai reikšmingoje lietuvių kultūrai kūryboje.

Vaclovas Čižiūnas

S
Ū
K
U
R
Y
S

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Mes galbūt manome, kad Vasario Šešioliktoji yra šiaip sau nereikšminga šventė, kurią suaugę švenčia. Galbūt mes tą dieną prisisegame Lietuvos vėliavėles todėl, kad mokytojai ar tėveliai liepia. Gal ir į minėjimus einame, nežinodami kodėl. Ar kada giliau pagalvojame, kas yra Vasario Šešioliktoji, ką ji mums reiškia ir kodėl turime ją švęsti? Gal mums sunku yra viskas suprasti, kadangi mes esame gimę ne tėvų gimtinėje. O turėtume daugiau apie tai pagalvoti, daugiau suprasti ir visuomet prisiminti, kad Lietuvą yra dabar užėmę žiaurieji okupantai — komunistai.

Vasario Šešioliktoji yra Lietuvai tai, kas Amerikai yra Liepos Ketvirtoji. Ir panašiai ta šventė buvo švenčiama Lietuvoje. Tėveliai man pasakojo, kad vasario mėnesį Lietuvoje būna sniego patalai. Vasario Šešioliktos vakarą visur prie namų užsidegdavo daug šviesų, kad iš lauko būtų gražu. Lietuvoje nešaudydavo "faier-krekerius" kaip čia, o vietoj to šaudydavo šautuvais ir patrankomis. Tad galime įsivaizduoti, kiek triukšmo būdavo, ir kokie žmonės linksmi buvo.

Vasario Šešioliktoji yra Lietuvos laisvės atstatymo diena. Lietuva buvo laisva ilgus amžius nuo Mindaugo laikų iki aštuoniolikto šimtmečio galo, kada rusai Lietuvą užėmė ir vergijoje išlaikė šimtą dvidešimt metų. Todėl mes ir sakome, kad 1918-tais metais vasario 16-tą Lietuvos laisvė buvo atstatyta, o ne pirmą kartą paskelbta.

Kai kilo Pirmasis Pasaulinis karas, lietuviams pasitaikė gera proga. 1917-tais metais į Vilnių suvažiavo daug garsių lietuvių patrijotų ir ten sukūrė Lietuvos Valstybės Tarybą. Ta Taryba buvo kaip Amerikos "First Continental Congress". Tie žymūs lietuviai Taryboje surašė aktą, paskelbiantį, kad Lietuva atsiskiria nuo Rusijos ir su ja nieko bendro nebeturės. Džiaugsmas buvo visiems lietuviams, nes jie žinojo, kad dabar jie galės lietuviškai laisvai skaityti, rašyti ir kalbėti. Ir mokyklos bus jau lietuviškos, nebe rusiškos.

Bet kiti kraštai iš lietuvių pastangų pasidaryti laisvais tik juokėsi. Jie netikėjo, kad toks mažas kraštelis galėtų atsistatyti. Lietuva savo jaunų vyrų krauju turėjo įrodyti, kad ji tikrai nori būti laisva. Tuometinė ką tik atsikūrusios Lietuvos valdžia negalėjo mobilizuoti vyrų į kariuomenę, nes tos galios dar neturėjo, todėl ji pašaukė savanorius. Daug vyrų išėjo, ir daug nebegrįžo. Nebematė daug motinėlių savo sūnelių, mergelės savo mylimųjų.

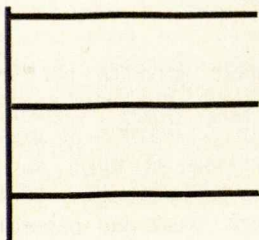
Lietuviams savo nepriklausomybę atsikovoti buvo daug sunkiau, negu amerikiečiams. Amerikiečiai teturėjo kovoti prieš vieną priešą, o lietuviai prieš tris. Tie priešai buvo rusai, lenkai ir bermontininkai. Pirmieji Lietuvos kariai kartais atėdavo į frontą be ginklų. Jiems trūko ir drabužių, ir maisto. Bet savo vargus ir nepriteklius jis paaukojo Lietuvos laisvei ir jos gerovei.

Vasario Šešioliktoji yra Lietuvos laisvės atstatymo diena. Mes ją turime švęsti, nes mes esame lietuviai. Tą dieną mes turime prisiminti, kaip prieš 46 metus lietuviai laisvi pasidarė po ilgos vergovės ir kaip tada daug lietuvių žuvo už jos laisvę. Mes, jaunieji, tą dieną turėtume lietuviškai kalbėtis. Lietuviškai kalbėtis mes turėtume ne tik tą dieną, bet ir visuomet, kai tik kitą lietuvį susitinkame.

A. Pakalniškis

PASIŽADU

Marius Sklažūnas

*Kaip senas ažuolas ir dabar stovi,
Kaip mėlyna jūra visada banguoja,
Taip ir tu, mano Lietuva brangioji,
Neužmiršta būti, kol žmonija alsuoja.*

*Nuo senų laikų tave priešai kankino,
Kiek už tave didvyrių yra numirę,
Bet Dievas man liudi, kol aš turiu kraujo,
Kovosiu už tave ir mirsiu, jei lemta.*

Vyr. red.

Leonas Valaitis

6641 So. Maplewood
Chicago, Illinois
60629

Mirga Pakalniškytė

TEISINGUMAS

LAIMI

Patrimpas Prapuolenis

Iėjus kambarys atrodė niūrus. Viena iš tamsių, dulkėtų sienų buvo papuošta mergaitės portretu. Vienam gale kambario čirškėjo šviežiai nuvažytas radiatorius. Stovėjo seniai tvarkyta lova, ant kurios gulėjo keistai iškreiptas lavonas. Nuo lovos ant nešvarių grindų tekėjo kraujas, kurio buvo pilna lova, ir ant kilimo buvo nemaža bala. Kampe stovėjo rašomasis stalas. Stalas, palyginus su kambariu, buvo nepaprastai tvarkingas. Stalo kampe buvo pastatytos dvi itališkos knygos. Stalo viduryje buvo įbestas kruvinas durtuvas.

Viduryje kambario stovėjo aplaužytas valgomasis stalas, po kuriuo buvo galima matyti kelios sudaužytos lėkštės. Po visą kambarį buvo galima atpažinti kėdžių dalys. Visa tai matant, buvo aišku, kad kambaryje vyko muštynės.

Kambarys turėjo du langus, kurie buvo užleisti gražiom, bet dulkėtom užuolaidom.

Baltose lubose buvo trys didesni plyšiai ir daugelis mažesnių. Nuo bubų kabėjo lempa be jokio "abažūro" (gaubtuvo).

* * *

Reginys, matomas pro langą, nebuvo ypatingas. Dešinėje buvo matomas didelis miškas,

Kairėje buvo matyti mažas prūdas, kuris šiuo metu buvo užšalęs, bet ne taip, kad būtų galima per jį pereiti.

Bet grįžkime prie kambario, prie lovos kampe, prie kūno...

* * *

Ant lovos gulintis kūnas buvo aiškiai italo. Lavono veidas turėjo labai keistą išraišką. Akyse buvo matomos mažos raudonos gyslos. Atsegti marškiniai rodė kruviną krūtinę. Iš kelnų kyšojo jau melsvos kojos. Vyras buvo muskulingas, bet tai nebuvo galima matyti, nes lavonas gulėjo labai keistoj formoj. Galva buvo apžėlusis ilgais juodais plaukais. Lavono veido išraiška darė įspūdį, kad italas turėjo labai kentėti prieš mirtį. Seniai negyvas kūnas skleidė nemalonų kvapą.

* * *

Oras, nežiūrint, kad buvo tik birželio mėnesio pradžia, buvo nepaprastai karštas. Netolimas miškas viliojo iš tvankaus, karšto kambario į vėsų pavasario orą, nes gausybė medžių neleido saulei kaitinti

Miške augo daugiausia eglės ir pušys, bet buvo beržų ir keletas ąžuolų.

Viduryje miško buvo didelis liūnas, į kurį nedrįso žmogus bristi, nes buvo didelis pavojus prarasti savo gyvybę šitam juodam purve. Milžiniškoje pelkėje buvo įvairių rūšių gyvulių, kurie sudarė pavojų žmonėms, tad galima sakyti, kad nedaug kas gėrėdavosi miško gamtos grožiu. Po saulės nusileidimo žmogus, kuris ėjo į mišką, turėjo jį labai gerai pažinti, nes kelią buvo labai lengva pamesti ir visai įgrimsti į pelkę, kurią slėpė visoki krūmai ir medžiai. Medžiai buvo tankūs, tad mėnulio šviesa pro juos neprasisakverbdavo. Ne kartą buvo rasti kūnai tų, kurie išdrįso įeiti į mišką. Kas žino, gal jie mirė iš alkio, nerasdami maisto, gal jie pateko į kurios nors meškos puotą, kurioje jis pats buvo maistas. Kas gali pasakyti?

Šalia miško tysojo didelė, graži pieva, papuošta gražiausiomis gėlėmis ir ne kartą buvo galima pastebėti kiškį joje šokant.

Už pievos buvo prūdas, iš kurio karvių būrys malšino savo troškulį. Karvės buvo gražios, tikriausiai savininkas daug pinigų už jas sumokėjo, ir tikriausiai už daugiau jas parduos. Karvės atsigaivinusios ėdė žalią žolę.

Prūdas buvo visai nedidelis, bet būdavo daug didesnis, nes jis kas metai išgaruodavo nemažai. Jis, galima spėti, už kelių metų išnyks, nes neturėjo jokios srovės, iš kurios galėtų vanduo bėgti į prūdą.

Tolumoje dunksojo didelis piliakalnis, kurio viršūnėje buvo didelis, dešimt pėdų platumo ir penkiasdešimt pėdų gilumo plyšys. Nemažai

TEISINGUMAS...

žmonių bei gyvulių įkrito į jį ir rado šitame plyšyje mirtį.

* * *

Čia mėgino nusikaltėlis ieškoti slėptuvės. Jis buvo užsivilkęs nešvariais rūbais, kurie buvo šlapi nuo ryto rasos. Jo sulopytos kelnės buvo skubiai įkištos į purvinus botus. Tamsiai raudoni marškiniai buvo sutepti krauju. Veide spindėjo didelis pasitenkinimas. Šviesūs plaukai buvo trumpi ir atrodė prieš savaitę kirpti.

“Niekas manęs nepagaus! Niekada! Nužudžiau tą kvailį Dago. Tai jam ir gerai. Kodėl turėjau aš jam leisti gyventi. Jis galvojo, kad jis už mane geresnis! Aš jam parodžiau! Jis galvojo, kad aš esu idiotas, maniakas. Aš nesu beprotis! Jeigu aš esu toks, tik beprotnamiui tinkaš, tai kaip aš galėjau tą idiotą taip užmušti!

Joks beprotis negalėtų visko sutvarkyti taip, kaip aš sutvarkiau. Ha! Aš idiotas! Tikriausiai

policininkai dar net nesurado to buto, o jei jie surado, tai tikriausiai galvoja, kad visa gauja perėjo per tą laužą. Aš, idiotas, ne!

Ir jo žmoną su kūdikiu. Ha! Kaip aš gudriai nužudžiau! Aš ją nuvedžiau ant piliakalnio... Ir kaip gražiai ji klykė! Aš turiu tiek pat sąmonės, kaip visi kiti! Prakeikimas, kaip čia karšta šitame miške! Ir kiek uodų!

Mažai galvojo žudikas apie savo netikėtą galą. Jis priartėjo liūną. Dar tik dešimt pėdų. Kaip jis arti savo galo. Aštuonios pėdos... septynios... šešios

“Aš ne idiotas! Jie manęs nepagaus per amžius! Ką! O ne! Negali būt! Šunes! Bet man tas nieko. Man nerūpi. Dieve, kodėl manęs niekas nesupranta! Aš ne beprotis! Aš turiu tiek pat sąmonės, kiek jie! Kodėl manęs jie nesupranta? Aš žinau — pasiduosiu. Tada jie supras, kad aš pilnaprotis.”

Dar tik dvi pėdos...

“Jie pamatys, kad aš turiu pilną sąmonę, aš tik čia atsisėsiu ir..”

IŠGARSEJĘ “VABALAI”

Jau vėl atsirado nauja grupelė, kuri beveik visų jaunųjų galvas apsuoko. Šios grupės dainos buvo prieš kelias savaites išleistos čia, Amerikoje. Manytume, kad užtektų tiek, bet ne. Anglija turėjo tuos “vabalus” atsiųsti per Atlantą į šį kraštą, kur ir taip yra tokių “dainininkų”.

Kodėl tie “Beatles” taip staigiai pasidarė populiarūs? Aš manau, kad daugumai patinka, nes jie yra “kitoki”: jų plaukai nėra kerpami (jie turbūt nori kasas auginti), jų dainavimo stilius, kad ir nėra naujas, yra seniai girdėtas, ir jie yra iš Anglijos.

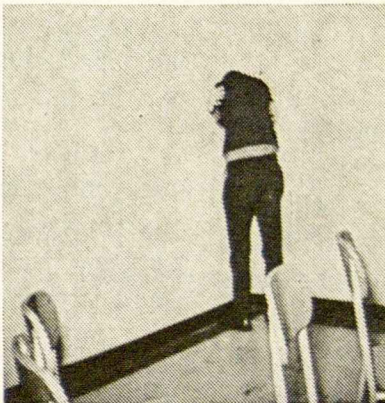
Jei jie bent truputį pakeistų šukuoseną, atrodytų tvarkingesni, gražesni ir daugiau kaip vyrai. Ir kodėl negali surasti savo stiliaus, o ne mėgdžioti kitus “dainininkus”? Jaunimas nenori girdėti tų pačių dainuškų. Jis nori girdėti gražią muziką. “Beatles” taip pat klykia ir šaukia visa gerkle ir vadina savo riksmus “dainavimu”.

Atrodo, kad jie nesupranta, kaip Amerikos jaunimas elgiasi su populiariais dainininkais. Jiems patinka dainininko grožis arba kaip jie keistai klykia. Po kelių mėnesių, savaitių, arba gal ir dienų, jau tie dalykai nebeįdomu. O kas atsitinka dainininkui, kai jaunuoliai nebenori klau-

sytis jų plokštelių, neateina būriais jų pasitikti, kai atvažiuoja į miestą? Dainininkai su savo turtais ir pinigais, kuriuos jie uždirbo per savo geresnius laikus, nusiperka kokį didelį namą, veda ir užleidžia savo vietą jaunesniam. O šie nauji, jaunesni? Jie tokie pat kaip vyresnieji.

Šie Anglijos vabalai, arba “Beatles”, jau čia maišo amerikonų (ir lietuvių) galvas. Aš manau, kad jie dar kelias savaites ilgiau pasiliks populiarūs. Paskui jie pamažu kris žemyn. Jau nusibos klausyti apie juos, ir “Beatles” nutars palikti savo garsų pasaulį ir eiti, kur tyliai baigti savo gyvenimą.

Zita Stirbytė
(Iš “Švyturio”)

Jonai, ką tu darai?

JOAN BAEZ

Yra malonu išgirsti, kad šiais laikais jaunimas domisi labiau muzika negu anksčiau. Neseniai iškilo jau užmirštas dainavimo stilius, vadinamas “folk singing”. Kiekviena tauta turi savo liaudies dainas, kurios amžių amžiais buvo dainuojamos, ir toliau jų nepamirš. Šių laikų “folk singers” atgaivina šias dainas ir dabar jos yra labai populiarios, ypač studentų tarpe. Viena blogybė yra ta, kad po kiek laiko, kai šis dainavimas išgarsėja, kas antras “yapas” nusiperka sau gitarą, išmoksta pabraukti kelis akordus ir, atsistojęs scenoje, ima bliauti. Jei nebūtų tikrų dainininkų išlaikyti širdį ir sielą tų senų gražių liaudies dainų, tai “folk singing” menas greitai išnyktų.

Viena iš geresnių dainininkų Amerikoje yra Joan Baez. Jos vardas žinomas ir dažnai girdimas, bet ji nesirodo televizijoje ir laikraščiuose nesireklamuoja. Jinai yra geras pavyzdys, kad tikras talentas nereikalauja rėkiančių reklamų.

Joan Baez gimusi iš meksikiečių ir airių tėvų, būdama jauna, mokėsi dainuoti ir skambinti gitara. Bet susirado savo tikrą sritį 1958 m., kai pirmą kartą dainavo publikai kavinėje, Bostone. Po to ji dainavo

Ten mūsų nemaža, bet per maža...

JUOZAS BROKTONIETIS

Dažname mieste ar miestelyje rasi daug lietuviškų draugijinių vienetų — klubų, draugijų, kuopų, skyrių, samburių, centrų ir t. t. ir t. t. Visa tai turėtų garsiai liudyti, kad lietuvis nemėgsta būti vienišas, kad jis nori telktis draugėn, kad jis dažnu atveju stoja draugijon, suprasdamas organizacinio darbo reikšmę. Tačiau dažnai girdėti ir priekaištų, net nusi-skundimų, kad lietuviai turi per daug savo draugijų...

Nesigilinsim, ar tokie priekaištai iš esmės tinka daugumai mūsų gyvenamųjų miestų. Tačiau galima teigti, kad jie neturi pagrindo, jeigu žvelgsime į praktišką gyvenimo pusę. Nesvarbu, ar daug draugijų. Svarbu, ar turime jose pakankamai narių. Ar įtraukiamas mūsų jaunimas į tokias draugijas, kurios gali ilgą laiką patverti, ir kurioms priklausymas didžiai naudingas tiek jaunimui, tiek ir jaunųjų narių tėvams?

Dėmesyje čia turime jau 78-tuosius metus Amerikoje veikiantį LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMĄ. Tai organizacija, kuriai rūpi savo narių dvasinė ir medžiaginė gerovė. Ji yra sutelkusi didžiulius finansinius išteklius, kurie išaugo iš narių planingo taupymo ir rūpinimosi apsauga nelaimės atveju. Tai organizacija, per kurios narių gretas yra praėję tūkstančiai lietuvių. Gėrėdamasis savo atliktais darbais KATALIKYBEI IR LIETUVYBEI, Lietuvių Katalikų Susivienijimas yra pasiryžęs gyventi dar ilgus metus, jeigu jo narių gretas papildys jauni žmonės.

Lietuvių Katalikų Susivienijimas yra iš dalies ekonominė organizacija. Jis pratina savo narius taupyti ir tuo pačiu tampriai įsijungti į draugijinį gyvenimą ne trumpam laikui, bet bent dvidešimčiai metų.

Tokių organizacijų, kaip LKS, Amerikoje yra nemaža tarp įvairių tautybių žmonių. Ypatingai tvirtai reiškiasi lenkai, slovakai ir ukrainiečiai. Štai keletas skaičių iš mūsų Susivienijimui panašių organizacijų veiklos 1962 metais:

LENKŲ: Tautinis Susivienijimas (Chicago)... 371,000 narių, o turto vertė — 113 milijonų dolerių; Lenkų Moterų Susivienijimas (Chicago) 91,000 narių ir 52 mil. dol. turto; Šiaurės Amerikos Lenkų Sąjunga (Wilkes Barre) — 18,000 narių su pusšešto mil. dol. turto; Lenkų Katalikų Unija (Chicago, Ill.) — 140,000 narių su 46 mil. dol. turto; Amerikos Lenkų Tautinė Unija (Scranton, Pa.) — 26,000 narių su 10 bil. dol. turto; Lenkų Tautinė Sąjunga (Brooklyn, N. Y.) — 23,000 narių su 7 mil. dol. turto.

UKRAINIEČIŲ: Tautinė Sąjunga (Jersey City, N. J.) — 55,000 narių su 26 mil. dol. turto; Katalikų Sąjunga — 16,000 narių ir 4,5 mil. dol. turto; Darbininkų Sąjunga (Scranton, Pa.) — 24,000 narių ir 8 mil. dol. turto; Tautinė Pagalbos Sąjunga (Pittsburgh, Pa.) — 7,000 narių ir 2 mil. dol. turto.

SLOVAKŲ: Katalikų Sakalų Sąjunga (Passaic, N. J.) — 36,000 narių ir 18 mil. dol. turto; Sakalų Gimnastikos Unija (Perth Amboy, N. J.) — 23,000 narių ir 7 mil. dol. turto; Tautinė Slovakų Sąjunga (Pittsburgh, Pa.) — 35,000 narių ir 9 mil. dol. turto; Katalikų Slovakų Unija (Wilkes - Barre, Pa.) — 16,000 narių ir 6 mil. dol. turto; Katalikų Slovakų Unija (Cleveland, Ohio) — 101,000 narių ir 27 mil. dol. turto; Katalikų Slovakų Moterų Unija (Cleveland,

Ohio) — 101,000 narių ir 34 mil. dol. turto.

Nė viena čia paminėtų organizacijų nėra senesnė už mūsų Susivienijimą... Deja, nariais ir turtu jos toli pralenkusios mus. Tiesa, lenkų Amerikoje yra bene šešis kartus daugiau, negu lietuvių, bet savitarpio draudimo srityje mes esame silpnesni žymiai daugiau, negu tik šešis kartus. Lenkai, ukrainiečiai, slovakai ir kiti gyvai supranta reikšmę tokių organizacijų, kurios siejasi ne tik aukštom idėjom, bet ir praktiškais priemonėmis tom idėjom paskleisti ir įgyvendinti.

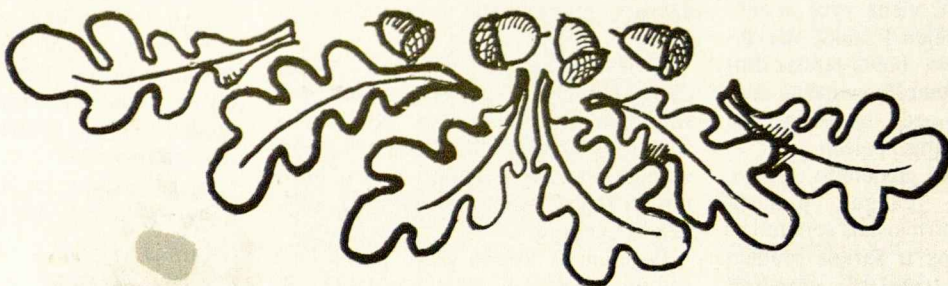
Būdami idėjos žmonėmis, būkime drauge ir praktiški. Telkimės organizacijon, kuri beveik aštuoniasdešimt metų atlaikė įvairius bandymus. Jos eilėse nemaža ateitininkų....

Ar būtų per daug tikėtis, jei dar šiemet bent 200 ateitininkų įsijungtų į Lietuvių Katalikų Susivienijimą. Juda Chicago, veikliai reiškiasi Los Angeles ir Vašingtono ateitininkai... Bet Susivienijimas laukia naujų narių visur — Detroite, Clevelande, Baltimorėje, New Yorke, Philadelfijoje, Rochesteryje, Worcesteryje, Brocktone, Bostone, Hartforde, Waterbury, Providence, Pittsburgu, Wilkes Barreje, Omahae, Grand Rapids, Sioux City, E. St. Louis ir kitur...

Visais Susivienijimo reikalais kreipkitės į savo vietovėse veikiančias kuopas arba tiesiog į CENTRĄ:

LIETUVIŲ KATALIKŲ
SUSIVIENIJIMAS

71-73 S. Washington Street
(P. O BOX 32)
WILKES-BARRE, Pa, 18703

GEGUŽĖS — GRAŽIAUSIAS METŲ MĖNUO

“ATEITIS” — GERIAUSIAS ŽURNALAS JAUNIMUI

KAS PER GEGUŽĖS MĖNESĮ UŽSISAKYS “ATEITĮ”, TAS
MOKĖS PIGIAU IR GAUS VISUS ŠIŲ METŲ NUMERIUS.

- Naujieji prenumeratoriai pirmaisiais metais moka:

Studentai ir moksleiviai \$3.00,

Visi kiti \$4.00

Reguliari prenumeratos metinė kaina \$5.00

**NIEKO NELAUKDAMI UŽSISAKYKITE “ATEITĮ” PER MŪSŲ
ATSTOVUS ARBA SIŪSKITE UŽSAKYMUS TIESIOG
“ATEITIES” ADMINISTRACIJAI**

5725 So. Artesian ave.,

Chicago, Ill. 60629

**JEI DAR ABEJOJATE, PRAŠYKITE KELIŲ “ATEITIES”
NUMERIŲ SUSIPAŽINIMUI.**

Mielas Skaitytojau, šį skelbimą parodyk tiems, kurie dar
“Ateities” neturi, ir patark ją turėti.

90.725.51